

Gods volk is altijd onderweg

THEMA: ONDERWEG ZIJN IS...

Onder weg

Inspiratie
voor
reisgenoten

> **08 DE KERK** PELGRIM EN PLEISTERPLAATS > **12 BAS PLAISIER** ONVERWACHTTE AFSLAGEN IN HET LEVEN > **16 NIJKLEASTER** EEN HUIS OM STIL TE ZIJN > ROAD MOVIES, LEVENSVERRHALEN EN MEER...

Feest!

Het leven als een reis is meer dan een metafoor. We zijn daadwerkelijk onderweg naar onze maker en naar een feest dat zijn weerga niet kent.

De Bijbel is daar bepaald niet vaag over. In Jesaja 25:6-8 staat: 'Op deze berg richt de HEER van de hemelse machten voor alle volken een feestmaal aan: uitgelezen gerechten en belegen wijnen, een feestmaal rijk aan merg en vet, met pure, rijpe wijnen. Op deze berg vernietigt hij het waas dat alle volken het zicht beneemt, de sluier waarmee alle volken omhuld zijn. Voor altijd doet hij de dood teniet. God, de HEER, wist de tranen van elk gezicht, de smaad van zijn volk neemt hij van de aarde weg – de HEER heeft gesproken.'

Aan het einde van de tijden komt de hemel naar beneden. De werkelijkheid zal dan zo overweldigend zijn en de vreugde zo ongelofelijk groot dat het meest afschuwelijke leven op aarde zal aanvoelen als een nachtje in een slecht hotel, zoals Teresia van Ávila gezegd schijnt te hebben.

In die context plaatsen we het thema van dit eerste nummer van *OnderWeg*: Gods volk is altijd onderweg.

Aan de verschijning van *OnderWeg* is veel voorafgegaan. Op grote schaal de lange geschiedenis van *De Reformatie* (1920-2014) en *Opbouw* (1957-2014) en de ontwikkelingen op weg naar hereniging van GKv en NGK. En op kleinere schaal de vele voorbereidingen voor de fusie. Maar uiteindelijk is de verschijning van dit eerste nummer niet meer dan een klein mijlpaaltje op de weg naar Gods geweldige toekomst.

OnderWeg wil de reizigers op deze Weg inspireren, bemoedigen en aansporen. Geve God ons allen een behouden aankomst op de bruiloft van het lam!

Heleen Sytsma-van Loo,
redacteur *OnderWeg*

08 BESCHOUWING

De kerk: pelgrim én pleisterplaats

Wat betekent onderweg zijn voor de kerk? En wat betekent de kerk voor christenen onderweg? Hoofdredacteurs Ad de Boer en Henk Hoksbergen geven hun visie op een dynamische kerk.

12 INTERVIEW

De afslagen in het leven van Bas Plaisier

Dat God soms iets anders van hem wilde dan hij gepland had, werd een patroon in het leven van dr. Bas Plaisier. 'Maar als God roept, zal Hij ook de bekwaamheid geven. Dat geeft mij kracht.'

16 REPORTAGE

Nijkleaster: een huis om stil te zijn

Hinne Wagenaar en Sietske Visser droomden al lange tijd van een protestants klooster in het weidse landschap van Fryslân. Een plek waar gelovigen op adem kunnen komen. In Nijkleaster wordt hun droom langzaam werkelijkheid.

20 FILM

Roadmovies: onderweg zijn in beeld

Binnen de kunst van het verhalen vertellen is de roadmovie bij uitstek het genre waarin het thema 'onderweg zijn' tot uitdrukking komt. Bart Cusveller tipt drie titels.

06 PRAKTIJKLOKAAL

Praktijklokaal informeert over de kerkelijke praktijk in lokale gemeenten. Om te beginnen vanuit de Gkv Harderwijk en de NGK Enschede.

24 TREFPUNT

GKv en NGK Nijverdal starten samenwerkingsgemeente

De nieuwe rubriek Trefpunt staat in het teken van het contact tussen de Gkv en de NGK. In dit eerste nummer aandacht voor de fusie van de GKv en NGK Nijverdal en een totaalplaatje van alle lokale samenwerkingen tussen GKv en NGK.

26 MISSIONAIR

Raak betrokken bij Gods verlangen naar gerechtigheid

De rubriek over missionaire activiteiten binnen de GKv en de NGK. In deze aflevering aandacht voor de trend dat diaconale organisaties de weg terug naar de kerken zoeken.

40 WOORDZOEKER

Als we slapen

In deze Bijbelstudierubriek komt elke keer een kort Bijbelgedeelte voor het voetlicht, waarbij de lezer wordt meegenomen in de verwondering over Gods Woord en een link wordt gelegd naar de praktijk van het geloofsleven. Deze keer Jeannette Westerkamp over Psalm 127:1-2.

44 WANDELEN MET GOD

Laat zien dat je christen bent

Deze voortzetting van de gelijknamige rubriek in *De Reformatie* vertelt over wat leven met God betekent in de praktijk van elke dag. Naar aanleiding van zijn besluit om soms een boordje te dragen daagt Hans-Jan Roosenbrand ons allemaal uit om te laten zien dat we bij Jezus horen en wat dat betekent.

EN VERDER:

05 In beeld

14 Redactioneel

23 Colofon

23 Nieuws en agenda

26 Column Joost Smit

30 De vreemde boodschap van Hebreëën 13:14

33 De weg van Henriette Hommes

34 Het pad van de beginnende Jezusbeweging

35 De weg van Henk van Rhee

42 Jeugdwerk

45 Column Esther Spiering-de Hek

* Zij is maar een hartslag bij ons vandaan.

Deze vrouw leeft in Oekraïne, nog niet eens 1.600 kilometer vanaf Utrecht. In haar leven kent ze eenzaamheid, armoede en pijn. Naastenliefde kent geen grenzen. Help ons mee om in Oost-Europa de liefde van God te tonen én te geven.

Maak uw gift over op rekening:

NL84 INGB 0000 0088 87

t.n.v. stichting Hulp Oost-Europa te Barneveld

Of kijk op www.hulpoosteuropa.nl

Stichting **hoe**
Oog en hart
voor de naaste

In beeld: Jeanet Griffioen-Roth

Leeftijd: 35

Woonplaats: Leerdam

Kerkelijke gemeente: NGK Leerdam

Gezinsomstandigheden: Vijftien jaar getrouwd met Marcel (38), twee dochters: Noor (8) en Anna (6)

Werk: Supervisor salarisadministratie bij een transportbedrijf in Utrecht

1. In welk Bijbelpersonage herken je jezelf? Waarom?

Volgens een testje lijk ik op David: ik ben iemand die leeft vanuit haar hart, ik stort me met volle overgave op uitdagingen. Soms te impulsief – maar ik durf voor vergissingen uit te komen. Ook denk ik aan Martha: zo druk dat ik niet altijd de rust heb om met geloofszaken bezig te zijn.

2. Aan welk thema moeten we in *OnderWeg* een keer aandacht schenken?

Aan hoe je jonge kinderen op een leuke, maar vooral goede manier kunt betrekken bij de Bijbel. Ook zou ik het leuk vinden om eens een vergelijking tussen verschillende kinderbijbels te zien.

3. Geloven kun je niet alleen, omdat...

iedereen soms zijn of haar twijfels en vragen heeft. Je kunt elkaar daarin helpen en samen praten over de Bijbel en hoe je die kunt toepassen in het dagelijks leven. Daardoor kun je dingen ineens heel anders zien of beleven. Lid zijn van een gemeente is voor mij dingen samen delen, niet alleen op zondag, maar ook doordeweeks. Elkaar helpen, steunen en ook plezier beleven.

4. Waar kunnen ze je voor wakker maken?

Poeh, dat is een lastige, ik word niet graag wakker gemaakt. Als één van m'n dochters me nodig heeft, dan mogen ze me altijd wakker maken, maar er zijn geen dingen die ik zo leuk of lekker vind dat ik daar m'n slaap voor op zou willen geven.

5. Welke zin (of welk beeld) uit een preek heeft zo'n indruk op je gemaakt dat je het nu nog weet?

Het beeld van een vierkant met God als middelpunt; de mens beweegt altijd richting de buitengrens in plaats van naar het midden, waar God is. We proberen altijd uit hoever we kunnen gaan zonder buiten het vierkant te komen.

6. Wanneer en waarom was je voor het laatst ontroerd?

Toen kort geleden een collega van mij is overleden. De impact die dat had op mij en op anderen heeft me erg aangegrepen. Inmiddels heeft dat voor mij z'n plekje gekregen. Ik zie dat dit bij anderen soms anders is, het verschil is dat ik het bij God kan brengen.

7. Wat is je grootste angst?

Dat er iets met mij gebeurt, niet voor mijzelf, maar wel voor m'n man en kinderen, die dan zonder mij verder zouden moeten.

8. Wat is jouw beste moment van de dag? En van de week?

Als ik een uurtje uit bed ben. Een goede start betekent vaak een goede dag. Zondagmiddag is het beste moment van de week, als we als gezin samen zijn en naar buiten gaan of een spelletje doen.

'In beeld' laat je aan de hand van acht vragen kennismaken met GKv'ers en NGK'ers.

>> 'De mens beweegt altijd richting de buitengrens in plaats van naar het midden, waar God is' <<

GKv Harderwijk ontvangt moslims

De GKv Harderwijk heeft tijdens een recente zondagochtenddienst een vijftal moslims ontvangen uit de Turkse moskee op honderd meter van het eigen kerkgebouw. Al sinds 2011 zijn er contacten met de moskee. Eerder zijn GKv-leden daar op bezoek geweest en zijn moskeevertegenwoordigers rondgeleid in de Petrakerk. 'We hebben de imam toen een Turkse bijbel met kanttekeningen gegeven, waar hij erg blij mee was,' vertelt predikant Ruud de Boer. Eerder dit jaar, na de geruchtmakende 'minder, minder, minder'-affaire van Geert Wilders, heeft de GKv Harderwijk zich in een brief aan het bestuur van de Marokkaanse moskee van diens gedachtengoed gedistantieerd. 'We hebben aan de Stichting Evangelie en Moslims gevraagd wat de do's en don'ts zijn bij een kerkdienst waar je moslims voor uitnodigt,' aldus De Boer. 'Daar kwam uit: laat het een gewone kerkdienst zijn en wees daarin jezelf. De imam past het vrijdaggebed in de moskee ook niet aan als jij er bent. Houd wel rekening

met je gasten, bijvoorbeeld in de plek die je geeft aan moslimvrouwen die meekomen: achter de mannen. En zorg dat de leden van de jeugdband in hun kleding geen aanstoot geven.' Voor de bezoekers was de liturgie en een samenvatting van de preek in het Turks beschikbaar. 'We hebben 'Abba Vader' in het Turks gezongen en dat ontroerde hen zichtbaar. Ik heb gepreekt over Ezechiël 36, dat Gods Geest van versteende harten levende harten maakt. Ik daarbij benoemd dat dat het werk is van Jezus, de messias.' De Boer heeft daar geen moment over geaarzeld. 'Ze verwachten niet anders. Wees open over wat je gelooft. Dat zijn zij ook.' Over het motief voor het contact met de Harderwijkse moslims zegt De Boer: 'We willen de liefde van Christus met hen delen. God heeft hen op onze weg gebracht. Laat juist als de verhoudingen in de samenleving zich verharderen zien wat de liefde van Christus is. Dat kan niet zonder een relatie. Daarin ontstaat ruimte om je geloof te delen.'

In het gesprek na de dienst overheersten de positieve reacties. De gasten waren volgens Ruud de Boer wel kritisch over de nonchalante manier waarop de kerkgangers soms met hun bijbel - 'onder de stoel' - omgingen.

Amsterdam

Vanuit de Akergemeente is een initiatiefgroep van christenen gestart in de Amsterdamse wijk Nieuw Sloten. Het initiatief is gericht op ontmoeting en christelijke gemeenschapsvorming in deze wijk, waar geen kerk is. Sinds kort is de website www.chaufontaine-nieuwsloten.nl actief. De Akergemeente heeft een partnerschapsrelatie met de GKv.

Assen

Sinds 1 december 2014 is emeritus ds. Wim Louwerse (63) als interim-predikant werkzaam in de NGK Assen. Ds. Louwerse is sinds 2006 als krijgsmachtspredikant met functioneel leeftijdsontslag en ondersteunde sindsdien gemeenten op interim-basis.

Heemstede

De NGK Heemstede heeft per 1 december 2014 eervol ontslag verleend aan ds. Norman Viss, die de gemeente van 2002 tot 2011 als predikant diende en sindsdien in de Verenigde Staten woont en werkt.

Praktijklokaal

Praktijklokaal is een rubriek over de kerkelijke praktijk in lokale gemeenten. Met nieuwsberichten en verhalen uit plaatselijke gemeenten die ook voor andere gemeenten in GKv en NGK interessant zijn. Daarvoor hebben we informatie vanuit de lokale gemeenten nodig.

NGK Enschede brengt doopouders bij elkaar

De NGK Enschede is gestart met gespreksavonden voor ouders die hun kind hebben laten dopen. Volgens kerkelijk werker en organisator Mariët Odink was de eerste avond bestemd voor de doopouders van één en twee jaar geleden, maar is het de bedoeling om voortaan elk jaar aparte avonden te organiseren voor de doopouders van één, twee, drie resp. vier jaar geleden. Op die manier ontstaan er vier jaargroepen van ouders die elkaar jaarlijks ontmoeten.

Daarmee wil de gemeente de periode overbruggen tot de kinderen met vier jaar tijdens de kerkdienst naar de Bijbelklas gaan en hun ouders kunnen instromen in andere activiteiten in de gemeente rond geloofsopvoeding. 'Zo voorkom je dat het bij dat ene mooie doopgesprek blijft en houd je met de ouders het moment van de doop levend tot hun kinderen de Bijbelklasleeftijd hebben.'

Het accent lag de eerste 'laagdrempelige' avond vooral op kennismaking en ontmoeting. Daarnaast was er veel tijd ingeruimd voor het uitwisselen van ervaringen. Er is teruggekeken op de doop – waarom koos je ervoor, hoe heb je het beleefd, wat betekent het nu voor je? – en er zijn erva-

De ouders beantwoorden in groepjes de vraag: (hoe) ontdekt je kind op dit moment het bestaan van God? Het papier wordt doorgegeven waarna de volgende ouder er een vraag, tip of reactie bij schrijft. Uiteindelijk krijgt ieder zijn eigen papier terug, met de reacties en tips van de andere ouders.

erg enthousiast over: 'Ze hebben toch vaak het gevoel dat ze zelf het wiel moeten uitvinden.' Er is ook vooruitgekeken: hoe wil je het komende jaar met je kind, ook al is het nog heel jong, dichterbij naar God toe groeien? Hoe wil je je kind met kleine stapjes vertrouwd maken met God?

Volgens Mariët Odink is de doop als een bewuste keus van ouders een natuurlijk moment om stil te staan bij vragen als: hoe wil ik dat mijn kind opgroeit, wie is God daarin en wat geef ik mijn kind daarin mee? 'Probeer dat vast te houden en grijp als kerk dat moment aan om ouders hun ervaringen en verwachtingen met andere ouders te laten delen. Maak ze al vroeg bewust van het belang van geloofsopvoeding en hoe je dat in praktijk brengt en laat zo als kerk zien dat je om de jeugd geeft, ook als ze nog heel klein zijn.'

De avonden met doopouders maken deel uit van een groter project in de NGK Enschede om ouders te ondersteunen bij de geloofsopvoeding.

>> *Het accent lag de eerste 'laagdrempelige' avond vooral op kennismaking en ontmoeting* <<

ringen gedeeld rond de kleine dingen waarmee ouders proberen geloven een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn van het dagelijks leven: zingen, bidden, verhaaltjes lezen, cd's luisteren. De aanwezige ouders waren daar volgens Odink

Tips, ideeën en suggesties voor deze rubriek zijn welkom op praktijklokaal@onderwegonline.nl.

Wat onderweg zijn voor ons betekent

De kerk: pelgrim en pleisterplaats

Wat betekent onderweg zijn voor de kerk? En wat betekent de kerk voor christenen onderweg? Wij geloven in een dynamische kerk. Een kerk die voortdurend in beweging is en tegelijk al haar reizigers een plek biedt om op adem te komen en zich voor te bereiden op de volgende etappe. Een gemeenschap van reisgenoten. Altijd onderweg. Achter Christus aan.

**tekst Ad de Boer
en Henk Hoksbergen**

Wij zijn mensen van de Weg, volgelingen van de Heer Jezus, die Zichzelf 'de weg, de waarheid en het leven' noemt. Achter Hem aan zijn we onderweg naar Gods grote toekomst. Dit leven is niet onze eindbestemming, het is de tijd en ruimte die God ons geeft om het evangelie van zijn liefde met Woord en daad aan de wereld te verkondigen, tot dat Jezus terugkomt en zijn rijk hier op aarde volle werkelijkheid laat worden. Het is een tijd waarin we mogen leven van Gods genade en steeds dichterbij Christus mogen toegroeien, al is het met vallen en opstaan. Dat is groeien in liefde, geduld, zachtmoedigheid, nederigheid: de graankorrel in

de aarde. 'Hij moet groter worden en ik kleiner' (Johannes 3:30).

Dit geldt voor ieder afzonderlijk, maar niet minder voor de kerk, Christus' lichaam op aarde. Ook de kerk is onderweg, achter Jezus aan, naar Gods grote toekomst.

Klank

Wat betekent dit? Om te beginnen: de kerk is altijd kerk in de context van haar eigen tijd. Het is een grote geestelijke kunst om dat waar te maken, maar Hij die de weg wijst kan ons hierbij inspireren. Jezus Christus was zelf altijd onderweg. Hij verkondigde en wees mensen de weg. Altijd sloot Hij in zijn onderwijs aan bij mensen en omstandigheden die Hij op zijn pad ontmoette. Hij noemde Zich het levende brood toen zijn volgelingen moesten denken aan het manna in de woestijn. Hij noemde Zich het levende water toen Hij bij een bron met een vrouw sprak die water kwam putten. En Hij noemde Zich het licht voor de wereld bij het opgaan van de zon, vroeg in de morgen. De lessen van de Heer Jezus zijn nooit statisch of massief.

Ook de brieven van Paulus en de andere apostelen zijn steeds afgestemd op de omstandigheden van de lezers. De vragen die in het Nieuwe Testament aan de orde komen, vloeien elke keer voort uit de context van de kerk in die dagen. De moeilijke verhouding tussen joden en niet-joden leidt er bijvoorbeeld toe dat Paulus in zijn brief aan de Romeinen met grote thema's werkt: rechtvaardigheid, heiligheid en verheerlijking. De rechtvaardige zal leven door geloof. Het is een boodschap die de eeuwen doorstaat, maar die een speciale klank heeft in de Romeinse setting.

Voor de vormgeving van de christelijke gemeente

Ook de kerk is onderweg, achter Christus aan, op weg naar Gods grote toekomst.

geeft Paulus vervolgens ook geen massieve aanwijzingen, maar richtlijnen die zijn ingebed in de cultuur en samenleving waarin de gemeente zich bevindt. Van christenen in de eerste gemeenten is bijvoorbeeld bekend dat ze weliswaar op zondagochtend in alle vroegte bij elkaar kwamen, maar dat ze daarna gewoon aan het werk moesten. En wat Paulus zegt over leiderschap in de gemeente sluit naadloos aan bij de patriarchale cultuur waarin de vroege kerk ontstond.

Ook vaste vormen voor de eredienst schrijft Paulus niet voor, alleen dat er sprake moet zijn van onderwijs, gebed en aanbidding. Veel meer aandacht schenkt hij aan de omgangsvormen in de gemeente. Liefde voor de ander moet leidend zijn.

Concluderend: zoals Jezus zelf en de apostelen als grondleggers van zijn kerk hun onderwijs en vormen toespitsten op hun toehoorders en hun context, zo mag de kerk van vandaag echt onderweg zijn en dus in beweging.

Trekker

Maakt de kerk dit waar? In de organisatiekunde wordt onderscheid gemaakt tussen het reizigersmodel en het trekkersmodel. De reiziger weet precies waar hij wil uitkomen en hoe hij daar komt. Hij heeft ook een heldere tijdsplanning. In dat model ontwerp je de toekomst van je organisatie gedetailleerd; je weet immers precies waar je heen wilt en hoe je daar wilt komen.

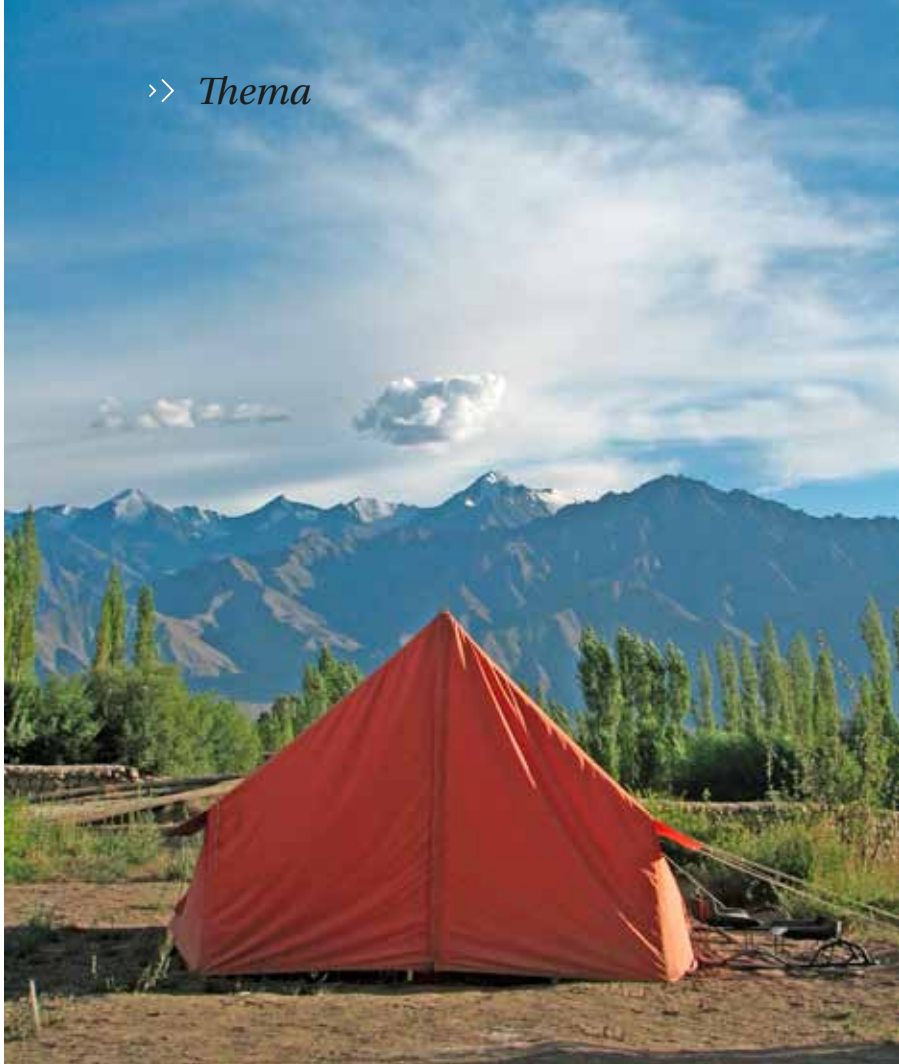
De trekker weet bij benadering welke kant hij op wil – bijvoorbeeld naar het zuiden, naar Bretagne of Zuid-Limburg – maar niet wat zijn precieze eindbestemming is en langs welke weg hij die zal bereiken. In het trekkersmodel bepaal je als leiding van de organisatie wel de richting die je op wilt en de grondlijnen van je toekomstige organisatie, maar verder is het veel flexibeler en dus onzekerder hoe het er straks zal uitzien en wanneer het klaar zal zijn.

Het is interessant om dit laatste model eens toe te passen op de kerk, die in navolging van haar Heer en haar grondleggers letterlijk eigentijds mag zijn. In de kerk blijft het Woord van God hetzelfde, maar in het verstaan van dat Woord in de tijd waarin we leven en in het veranderende landschap waarin we lopen, geeft Gods Geest nieuw zicht. Woorden uit de Bijbel lichten nieuw op en krijgen nieuwe betekenis. Je zou kunnen zeggen: al reizend door de tijd komen we tot nieuwe ontdekkingen, die ook inhoudelijk nieuwe accenten vragen in prediking en onderwijs. Verandering is daarmee een wezenskenmerk van de kerk.

Nieuw is dat inzicht niet. Al in de tijd van de reformatie klonk het *ecclesia reformata semper reformanda*: de kerk die gereformeerd is, moet steeds weer gereformeerd worden. Vrij vertaald: de kerk is altijd in beweging.

Zo bezien is het op zijn minst opmerkelijk dat veranderingen nogal eens op weerstand stuiten. In een kerk die onderweg is, zou verandering zo

>> *Het is op zijn minst opmerkelijk dat veranderingen nogal eens op weerstand stuiten* <<

We moeten als christenen onze comfortzone durven te verlaten, in navolging van onze Heer. Hij zag af van het comfort van de hemel en daalde neer in onze kille werkelijkheid.

vanzelfsprekend moeten zijn dat ze niet uitvoerig bevochten hoeft te worden. Alles altijd maar bij het oude laten past niet bij het dynamische karakter van de kerk.

Stoet

Wanneer we verandering een wezenskenmerk van de kerk noemen, kan het ten onrechte erop lijken dat alles op losse schroeven mag komen te staan. Maar het onwrikbare fundament van de kerk is de verlossing door de Heer Jezus. Dat is de werkelijkheid die we niet altijd zien, maar wel geloven. De rol van de duivel op het wereldtoneel en in ons leven is een achterhoedegevecht: Christus heeft overwonnen. Hij heeft de duivel en de dood verslagen op Golgota en in de graftuin van Jozef van Arimatea en zit nu als koning en heerser aan de rechterhand van God. Zijn Geest woont in hen die Hem als Heer aanbidden.

Maar zoals Paulus op de Areopagus de vorm van zijn boodschap op zijn toehoorders afstemde, zo laat de kerk ook in onze tijd haar geluid in een andere vorm klinken dan in het verleden. Daarmee is de kerk een interessante mix van vastigheid en beweging. Vervolgens is de kerk geen losstaande structuur of organisatie. Onze kerken lijken op het eerste gezicht vrij homogeen, maar in werkelijkheid worden

ze gevormd door een bonte verzameling mensen. We vinden er jong en oud, getrouwd, gescheiden en single, verdrietig en opgewekt, vermoeid en vol verwachting, geteisterd en gelukkig. Zoekers zitten naast mensen die nooit twijfelen. En mensen die de dynamiek van de kerk als beangstigend ervaren zitten naast anderen die snakken naar ruimte en beweging. Kortom, een bonte stoet onderweg.

Al die verschillende mensen bevinden zich op verschillende punten op hun levensweg en vinden elkaar rondom het levende Woord, in een kerk die in beweging is. Om in het beeld van onderweg zijn te blijven: elke reiziger heeft bagage bij zich die hij heeft meegenomen van huis. Maar wat is er in die koffer of rugzak noodzakelijk voor onderweg, voor de volgende etappe op de reis achter Jezus aan? En wat is ballast?

Zonder een levende band met Jezus en Gods Woord als een licht op ons pad is de reis niet te doen. Daarnaast geeft de gereformeerde traditie ons nog veel meer mee aan geschriften, vormen en structuren. Het vergt veel onderscheidingsvermogen om daar tegelijk vruchtbaar uit te putten en ze niet als een loden last mee te zeulen. En keuzes die je daarin nu maakt, kunnen juist vanwege het dynamische karakter van de kerk over tien, twintig jaar weer heel anders uitpakken.

Trainingscentrum

Het minste wat christenen onderweg nodig hebben, is een plek om op adem te komen, zodat ze met hernieuwde kracht hun weg kunnen voortzetten. A.F. Troost gebruikt in zijn lied 'Dit huis een herberg onderweg' (*Zingende Gezegend*, nr. 213) voor de kerk beelden als herberg, toevluchtsoord, gastenverblijf en oase. Duidelijk komt daarin naar voren dat de kerk geen eindbestemming, geen doel op zich is. De reiziger wordt er verzorgd, verkwikt en bemoedigd, maar vervolgt dan zijn reis.

Dat beeld van de herberg behoeft aanvulling. Het heeft iets in zich van onwerkelijke rust, maar de kerkgemeenschap moet meer bieden dan een comfortabel, tijdelijk dak boven het hoofd. Die comfortzone moeten we als christenen juist durven te verlaten, in navolging van onze Heer. Hij zag af van het comfort van de hemel en daalde neer in onze kille werkelijkheid.

De kerk zou je daarom beter trainingscentrum of

oefenruimte kunnen noemen. We leren er met elkaar en aan elkaar wat het betekent om volgelingen van Jezus te zijn. Dat oefenen heeft ook het element van groei in zich, dat past bij het onderweg zijn. In de gemeente komen we samen omdat God ons liefheeft en roept. We belijden er dat we God willen liefhebben boven alles en we beginnen er met 'de naaste liefhebben als onszelf', zodat iedereen 'in alle bescheidenheid de ander belangrijker acht dan zichzelf' (Filippenzen 2:4). Ook leren we er om het 'zoals ook wij vergeven' in de praktijk te brengen. Gods liefde is meer dan het leven (Psalm 63). Gods liefde brengt zijn kinderen bij elkaar. De kerk is de plaats om ons te oefenen in een leven van liefde, de vrucht van de Geest. Aan onze liefde voor elkaar zal iedereen kunnen zien dat we leerlingen van Jezus zijn (Johannes 13:35). De werkelijkheid leert hoe ontzaglijk moeilijk dat is. Er valt nog veel te leren!

Renbaan

We zijn als christenen onderweg naar Gods nieuwe toekomst. De kerk is op die weg een pleisterplaats om uit te rusten en om toegerust te worden voor een leven met Hem, ten dienste van de naaste. Tegelijk is de kerk zelf ook voortdurend onderweg, in

beweging, afhankelijk van de tijd en plaats waarin zij functioneert. Maar haar onwrikbaar vaste fundament is de boodschap van verlossing en bevrijding door de Heer Jezus.

Een wezenlijk kenmerk van het christenleven is dat God je reisgenoten geeft. Hebreeën 12 schetst het beeld van de renbaan, waarbij mensen op de tribune zitten en ons aanmoedigen om het vol te houden. Op onze reis zijn we dus enerzijds verbonden met hen die ons al zijn voorgedaan en ontmoeten we anderzijds nieuwe reisgenoten, overal vandaan. Als GKv en NGK herkennen we elkaar als reisgenoten, nadat we elkaar lange tijd kwijt zijn geweest.

Dit is in een notendop de context van dit nieuwe blad; een blad dat weliswaar al een voorgediennis heeft in zijn twee voorgangers, maar dat nu een gezamenlijke nieuwe start maakt. Als makers van twee bladen hebben we elkaar ontmoet, gevonden en herkend. Samen gaan we verder op de weg achter Jezus aan. Met *OnderWeg* bieden we inspiratie voor reisgenoten!

Ad de Boer en Henk Hoksbergen zijn de hoofdredacteurs van *OnderWeg*.

» Keuzes die je nu maakt, kunnen vanwege het dynamische karakter van de kerk over tien, twintig jaar weer heel anders uitpakken <<

Meer inspiratie

Webtips

• www.remmeltmeijer.nl

Op zijn blog schrijft Remmelt Meijer over discipelschap. 'Ik geloof dat het christelijke verhaal slechts beter wordt door de uitdagingen van een postchristelijke samenleving.'

• www.josdouma.wordpress.com

Jos Douma blogt over spiritualiteit. 'Elke oefenruimte is eerst een gebedsruimte.'

Digitaal

Lees meer artikelen op www.underweg-online.nl of praat mee via www.facebook.nl/underwegonline of www.twitter.com/underwegonline.

Leestips

Over de kerk als gemeenschap van leerlingen: Sake Stoppels, *Oefenruimte. Gemeente en parochie als gemeenschap van leerlingen*, Zoetermeer (Boekencentrum), 2013.

Wat moet je allemaal meenemen onderweg en wat kun je beter achterlaten? Max Lucado, *Lichter door het leven. Het antwoord van Psalm 23*, Barneveld (Vuurbaak), 2004.

Timothy Keller schreef diverse boeken over contextualisatie van het christelijk geloof in de 21e eeuw. Bijvoorbeeld: *In alle redelijkheid. Christelijk geloof voor*

welwillende sceptici, Franeker (Van Wijnen), 2008.

Over discipelschap in deze tijd: Wim Dekker, Bert de Leede en Arjan Markus, *Tijd om mee te gaan. Over discipelschap vandaag*, Zoetermeer (Boekencentrum), 2014.

Geliefde Bijbelteksten voor onderweg: Rob van Houwelingen, *Onschatbare teksten. Een top-25 van geliefde passages uit het Nieuwe Testament met ongekende zeggingskracht*, Amsterdam (Buijten & Schipperheijn), 2014.

De onverwachte afslagen in het leven van Bas Plaisier

'God, als U me hiertoe geroepen hebt, dan moet U zelf ook een beetje meewerken'

tekst **Arie Kok** beeld **Johanne de Heus**

De zending kwam onverwacht op zijn pad. Dat God soms iets anders van hem wilde dan hij gepland had, werd een patroon in het leven van dr. Bas Plaisier. 'Maar als God roept, zal Hij ook de bekwaamheid geven. Dat geeft mij kracht.'

Onderweg zijn houdt voor Bas Plaisier vooral in dat hij in zijn leven een aantal keer een afslag nam die hij van tevoren niet had gepland. Dat begon al direct na zijn studie theologie. 'Dat we in Indonesië terechtkwamen, was voor onszelf een grote verrassing. We hadden niet over zendingswerk nagedacht, maar toen we in de krant lazen dat de Gereformeerde Zendingbond (GZB) werkers zocht, hebben we dat als de roep van God ervaren. Het was een volkomen verandering van ons leven. Met lood in de schoenen stapte ik met mijn vrouw en twee kleine kinderen op het vliegtuig. Ik dacht dat ik dat helemaal niet kon, werken in zo'n ver land. Maar het is een prachtige tijd geworden.' 'Toen de theologische school waar ik les gaf naar de stad verhuisde, werden de vragen van cultuur en evangelie mijn

belangrijkste project. Ik realiseerde me steeds meer hoe cultureel bepaald mijn eigen christen zijn was. Je kon de praktijk niet zomaar veranderen. We hadden bijvoorbeeld met dodenfeesten te maken. Daarbij wordt met een groot festijn en veel rituelen een lichaam dat lang boven aarde heeft gestaan bijgezet. Afschaffen is geen optie en tucht oefenen brengt je geen stap verder.'

Ladder

Plaisier groeide op in Hendrik-Ido-Ambacht, in de Gereformeerde Gemeenten. Als student op de kweekschool besloot hij hervormd te worden, nadat hij met vrienden de *Institutie* van Calvijn had gelezen. 'Wat ik uit mijn jeugd meeneem, is de grote nadruk op het leven met God. Bevin- ding noemden we dat. Het besef dat ge-

loof iets met je doet, dat het je verandert. De ervaring van God in je leven is zeer essentieel. En tegelijk is er het besef dat Hij er soms niet is. De verborgenheid van God wordt ervaren, niet als wanhoop, maar als behorend tot het geloofsleven. Met als houvast: Hij heeft het beloofd, Hij zal weer komen. Mijn ouders waren zeer gelovige mensen. Zij lieten in hun leven zien dat God er is. Ik had weleens de ervaring dat in onze huiskamer een ladder stond die tot de hemel reikte.'

>> 'Ik had weleens de ervaring dat in onze huiskamer een ladder stond die tot de hemel reikte' <<

Dr. Bas Plaisier (1946) was vanaf 1997 scriba van de Nederlandse Hervormde Kerk en na de eenwording in 2004 van de Protestantse Kerk in Nederland. Hij was nauw betrokken bij het Samen op Weg-proces.

Plaisier studeerde aan de pedagogische academie in Dordrecht en theologie in Utrecht. Hij werkte van 1977 tot 1984 voor de GZB in Indonesië en was van 1987 tot 1997 hervormd predikant in Den Haag Moerwijk. Na zijn afscheid als scriba in 2008 reisde hij door China en tot 2013 was hij docent aan het Luthers Theologisch Seminarie in Hong Kong.

Fusie

Na de zendingsjaren in Indonesië keerde Plaisier terug naar Nederland, waar hij als huisman drie jaar aan zijn dissertatie werkte, terwijl zijn vrouw voor het inkomen zorgde. 'En toen kwam Den Haag. Ook dat had ik niet gepland. Voor ons was dit een zendingsveld dat heel wat moeilijker bleek dan Indonesië. Daar kon je bij wijze van spreken een bamboestok in de grond steken en groeide het vanzelf. In Den Haag kon je blijven bewateren en Pokon erbij doen, maar dan nog mislukte het vaak. De ervaring dat mensen niet warmliepen voor het evangelie raakte me diep. Ik wilde aanwas door wat we deden aan missionaire projecten en dacht soms: God, als U me hiertoe geroepen hebt, dan moet U zelf ook een beetje meewerken. Ik leerde toen om de dingen aan God over te laten. De aanwas kwam er ook wel, maar nooit door ons werk. Zoekende mensen kwamen gewoon de kerk binnen en gingen nooit meer weg.'

In Plaisiers Haagse tijd gingen drie kerken, twee hervormde en een gereformeerde,

Wie oren heeft, die hore

Ik was hem jarenlang kwijt, maar kreeg hem recent bij mijn EO-afscheid terug: die poster van Amnesty International. 'Als niemand luistert naar niemand, vallen er straks doden in plaats van woorden.' Die hing daar ooit op mijn kamer. Vooral voor mezelf.

Luisteren heb ik moeten leren. Vraag maar aan mijn vrouw en kinderen. Oké, ik kan het beter dan vroeger. Maar het gaat niet altijd vanzelf. Luisteren naar het verhaal van de ander, ook bij mij in de kerk, zit niet in mijn genen. Ik weet namelijk heel goed hoe het moet in de kerk. Wat God wil. Wat de Bijbel zegt. Wat goed en wat fout is. En ook wat die ander in mijn kerk gelooft, vindt en voelt. Ik vul snel in en oordeel nog sneller. Terwijl ik eerst naar zijn of haar verhaal zou moeten vragen en luisteren. Zoals Jezus bij de put met zijn vragen de Samaritaanse vrouw 'tevoorschijn luisterde'.

In de kerk hebben we allemaal ons levensverhaal. Zelden succesvol, meestal gebroken. Je weet je slachtoffer van een kerk die stukging. Je voelt je een vreemde in een kerk waar zo veel zo snel verandert. Je lijdt aan je relatie, je kinderen, je eigen lijf. Iedereen heeft zijn verhaal, maar wie vraagt ernaar en wie luistert ernaar? Ik geloof in de kerk als een plek waar we elkaar onze verhalen vertellen, zonder elkaar voortijdig in de rede te vallen. De gemeente als plek om de ander tevoorschijn te luisteren.

Stopt het daarmee? *No way*. Kijk maar naar Jezus bij de put. Hij sprak ook. En hoe. Maar het begint met vragen en met lang luisteren naar het verhaal van de ander. Om daarna samen te luisteren naar het verhaal van God. Naar zijn Woord en zijn Geest. Dat luisteren niet in mijn genen zit, is geen punt. Want uiteindelijk is het – wie oren heeft om te horen, die hore – een vrucht van de Geest.

Ad de Boer, hoofdredacteur *OnderWeg*

samen verder in de Marcuskerk. 'In de aanloop naar die fusie deden we er veel aan dat mensen elkaar leerden kennen en aan elkaar konden wennen. Later zijn we een middagpauzegebed begonnen, waarin alle werkers en sommige gemeenteleden wekelijks bij elkaar kwamen om te bidden voor de nood van de wereld en voor onze eigen gemeenten. De combinatie van het zoeken van eenheid, gebed, trouw aan het Woord en dat dienstbaar maken aan de wereld, heeft me altijd gemotiveerd. Missionair werk en streven naar eenheid gaan voor mij altijd hand in hand. Tijdens het fusieproces heb ik sterk ervaren: dit is wat God nu van ons vraagt. Toen we allemaal bij elkaar zaten in een kerk, zag ik het voor me: het ene lichaam van Christus, hier gaat iets van uit.'

Skelet

De grootste verandering in Plaisiers leven diende zich aan in 1997. 'Als er één ding was waar ik zelfs in mijn achterhoofd nog nooit aan gedacht had, was het wel dat ik secretaris-generaal van de Nederlandse Hervormde Kerk zou worden. Ik dacht dat ik voor dat soort dingen niet geschikt was. Dat die roep toch kwam, bracht me in grote verwarring. Tot ik een artikelje las van dominee Tj. de Jong, nota bene één van de felste tegenstanders van Samen op Weg. Hij schreef dat als God je ergens toe roept, Hij je ook de bekwaamheid zal geven. Dat heeft me de rust gegeven waardoor ik me eraan kon overgeven.'

Na tien zware jaren als kerkelijk bestuurder kleeft aan Plaisier het imago van een man van het kerkelijk instituut. Welke plaats neemt het instituut echt voor hem in? 'Ik heb iets met het kleinschalige van christenen onder elkaar. Dat heb ik ook in de zending vaak meegemaakt. Als predikant functioneer je in een bepaalde kerk, terwijl je je weg moet zien te vinden door de structuren en kerkordelijke bepalingen heen. Daarbij heb ik altijd het gevoel gehad: dit is het niet alleen. Structuren zijn er om het lichaam overeind te houden, zodat het geen slak of weekdier is. Je staat, en dat komt door het skelet. Daar moet je ook aandacht aan geven, maar verwacht niet dat het skelet gaat spreken. Het lichaam spreekt, het geheel werkt. Alles is daar-

bleken een grote aantrekkingskracht op de mensen om hen heen uit te oefenen. Er verzezen overall kerkgebouwen, in een korte periode barstte het christendom uit de knop. Nu zijn er 80 tot 100 miljoen protestantse christenen in China. Dat komt volgens de Chinezen doordat ze zijn blijven bidden en Bijbellezen. God is trouw en zijn Geest werkt.'

>> 'Ze kwamen gewoon binnen en gingen nooit meer weg' <<

aan dienstbaar. Het gaat mij vooral om de gemeenschap, om de dienst in de wereld, het getuigenis van Jezus Christus.'

'Ik heb vaak met mensen te maken gehad die dachten dat de toekomst van een rechtzinnige kerk afhing van de – naar hun idee – juiste structuur. Het is een drogreden om te denken dat je door groepszekerheden, garanties, hekwerken en wachttorens de geestelijke ruimte in een kerk en de trouw aan het gereformeerde belijden veiligstelt. Daar red je het niet mee. Je bent pas echt kerk wanneer je samen bidt, de Bijbel leest, God prijst, de vreugde van het geloof ervaart en verwoordt, met elkaar dienstbaar bent op plekken waar nood is en de bevrijdende, blijde boodschap met anderen deelt. Dan zal God er ook voor zorgen. Dit alles gaat Hem aan het hart: dat je er bent zoals Christus er was. Dat kan door de diepte heengaan. De weg van Christus liep ook via het kruis. Maar uiteindelijk zorgt Hij voor de voortgang en de vruchten!'

Mao

Dat het instituut geen garanties geeft voor Gods weg door de wereld zag Plaisier ook in China en Hongkong, waar hij na zijn periode als scriba een aantal jaren werkte. 'Door de eeuwen heen zijn er vele zendingelingen geweest die van alles opgezet hebben in China. Wanneer je door het land reist, kom je de resten van hun scholen, kerken en ziekenhuizen tegen. Door Mao werd dit weggevaagd. De kerk in China leek helemaal weg, vernietigd, voorbij. Maar na de politieke opening rond 1980 bleek er toch nog een rest van ongeveer een miljoen christenen over te zijn. Zij

Buurman

Welk visioen heeft Plaisier voor de kerk in Nederland? 'Ik hoop net als mijn opvolger bij de Protestantse Kerk op die ene katholieke kerk. Maar we moeten ook realistisch zijn. De Rooms-Katholieke Kerk kan alleen al vanwege de aansturing vanuit Rome niet zomaar een eigen oecumenische koers varen in Nederland. En wat de kerken van het gereformeerde type betreft: sommige van hen zien helemaal niets in de weg van kerkelijke eenheid. Maar de wal van onze gesecculariseerde tijd zal uiteindelijk dat schip keren. De verandering begint op het grondvlak, daar waar mensen het gevoel hebben: we horen bij elkaar, we (h)erkennen elkaar, we hebben elkaar nodig. Ik wil geen christen zijn zonder mijn christelijk-gereformeerde buurman

of mijn vrijgemaakte vriend. Voor jongere generaties doen die onderlinge verschillen er al steeds minder toe. En als samengaan er nog niet in zit, zou je in ieder geval van elkaars kracht, geloof en inzicht gebruik moeten maken.'

'Dat *Opbouw* en *De Reformatie* nu samen verdergaan, vervult me met dankbaarheid en juich ik toe. Dat die nieuwe weg bij gemeenschappelijke communicatie begint, is bijzonder interessant en heel eigentijds. Soms moet je het niet willen om het institutioneel te doen. Kerken die zo dicht bij elkaar staan, moeten hun huishoudelijke twist maar eens gauw met een familiédiner oplossen.'

Arie Kok is zelfstandig schrijver, journalist, adviseur en uitgever.

Tien adviezen van Bas Plaisier voor kerkelijke samenwerking

1. Begin het proces van onderop en sluit snel aan met 'bovenplaatselijke' samenwerkingsverbanden.
2. Besef wie je bent, koester wat je belangrijk vindt, maar weet dat de tijd je snel inhaalt.
3. Denk vanuit de toekomst, vanuit je droom, maar vooral: vanuit het wezen van kerk zijn en de belofte van de Geest.
4. Geef leiding, durf te kiezen en leg je keuzes transparant uit.
5. Zorg voor hen die problemen hebben, begeleid ze en voorzie in veiligheid.
6. Realiseer je dat structuren en formele afspraken maar een betrekkelijke veiligheid geven – zoek het in geestelijke opbouw.
7. De huidige tijd brengt ons bij elkaar, maar vraagt ook om eigenheid: wat onderscheidt je en waar sta je voor?
8. Zorg onderweg voor een evenwichtige samenhang tussen geloven, vieren, getuigen en dienen. Eenheid kan niet zonder missionair kerk zijn.
9. Zoek eenheid te midden van de gemeenschap van andere kerken en kerkelijke gemeenschappen. Een brede horizon geeft lucht en ruimte en vervaagt de eigen contouren niet.
10. Doe wat je samen met anderen kunt doen niet meer alleen.

‘Hoe meer je jezelf voorbij rent, hoe armer je wordt’

Een huis om stil te zijn...

‘Wat zou het goed zijn om een plek in Fryslân te hebben waar wij als gelovigen uit velerlei kerken kunnen samenkomen. Een plek om op adem te komen, om te leren, om te herstellen en te helen, om gemeenschap te delen, om te zingen en liturgie te oefenen, om inspiratie op te doen, om samen te werken, te leven en te bidden.’ Predikant Hinne Wagenaar sprak deze woorden in 2005. Negen jaar later worden ze stap voor stap werkelijkheid in het project Nijkleaster in Jorwert. Een plek waar mensen onderweg op adem kunnen komen.

**tekst en beeld
Maarten Boersema**

Hinne Wagenaar droomde samen met zijn vrouw Sietske Visser al lang van een plek in Friesland waar hij zijn wens uit 2005 in vervulling kon laten gaan. Nadat hij op 1 juli 2012 als pionierspredikant aan de PKN Westerwert (Bears-Jellum, Jorwert en Weidum) verbonden werd, begon hij samen met een kleine groep mensen aan dit ‘protestantse klooster’ te werken.

De groep gaat uit van wat er momenteel al is aan faciliteiten en wil zo tree voor tree het klooster opbouwen. Op den duur moet de drieslag kerk, kroeg en klooster ontstaan. De kerk en de kroeg zijn al aanwezig, het klooster moet uiteindelijk gevestigd worden in een nog te verbouwen boerderij.

De kerk dient op dit moment als spirituele uitvalsbasis voor het project. Vanuit deze plek worden diverse activiteiten georganiseerd die vorm geven aan de ambitie om een ‘klooster nieuwe stijl’ te

zijn, waar mensen uit een veelheid aan tradities terecht kunnen voor rust, inspiratie en gemeenschap.

Stilte, bezinning en verbinden zijn de sleutelwoorden. ‘Zo nu en dan loskomen van dagelijkse bezigheden is pure noodzaak’, zegt Wagenaar. ‘Hoe meer je jezelf voorbij rent, hoe armer je wordt. Bezinning is de apk voor de menselijke ziel.’

Lint

De woorden van Wagenaar worden geïllustreerd door de deelnemers die ik op een woensdagmorgen ontmoet. Ze zijn vanuit het hele land, als groep of individueel, naar Jorwert gekomen om deel te nemen aan het zogenoemde woensdagmorgenprogramma.

Elke woensdagmorgen is er in de kerk een ochtendgebed, met aansluitend een ‘kloosterkuier’.

>> *‘Wij hebben geen agenda in de zin dat mensen hier iets moeten leren’* <<

Tijdens het ochtendgebed wordt er gezongen, gebeden en geluisterd naar Bijbelteksten aan de hand van het kerkelijk jaar. Ook is er een stilte.

Tijdens het ochtendgebed wordt er gezongen, gebeden en geluisterd naar Bijbelteksten aan de hand van het kerkelijk jaar. Ook is er een stilte. Juist die stilte spreekt veel deelnemers aan. 'Het is gevulde stilte waarin ik tot rust kom en nadenk over wat er echt toe doet', zegt één van hen.

Na het ochtendgebed en een kop koffie volgt een wandeling 'in drie stappen' rondom Jorwert. Het eerste deel van de wandeling legt de groep deelnemers af in stilte. Het gevolg is een lang lint van personen, die stil door het Friese landschap slingeren. Samen wandelen, maar toch alleen. Of alleen wandelen, maar toch samen.

Het tweede deel van de wandeling staat in het teken van bezinning in stilte. Een ieder wordt gevraagd om de teksten die zijn voorgelezen tijdens het ochtendgebed te overdenken. Het is de laatste week van het kerkelijk jaar, de woensdag voor gedachteniszondag. 'Het gaat niet elke week over deze zware onderwerpen. Maar vanmorgen dus wel. In de kerk hebben we onder meer Openbaring 21 gelezen, waar een beeld van de toekomst wordt geschetst.'

De groep komt in beweging voor het tweede deel van de wandeling. Ieder probeert de woorden van zo-even te laten landen. De één vertraagt zijn pas, de ander versnelt.

Na twee etappes in stilte volgt het laatste deel van de wandeling. Deze staat in het teken van de verbinding. 'Ieder is nu vrij om met een medewandelaar het gesprek aan te gaan om samen gedachten te delen. Maar wil je liever alleen blijven lopen, dan is dat uiteraard ook goed. Vergeet trouwens niet om je heen te kijken en te genieten van de natuur. Sommige mensen gaan zo op in hun gesprek dat ze

vergeten om zich heen te kijken.'

Als de wandeling weer op gang komt, ontstaan er vrij natuurlijk tweetallen. Elk tweetal kiest zijn eigen tempo op weg naar de kerk in Jorwert.

Kunstenars

Als ik Wagenaar na de wandeling vraag wat volgens hem de waarde is van deze kloosterervaringen, geeft hij een antwoord aan de hand van drie cirkels. 'Voor een algemene groep kan dit een plek zijn van stilte en bezinning, waar ze met dingen bezig zijn die in hun geloof spelen. Dat is de grote, buitenste cirkel. Voor personen in de tweede, kleinere cirkel is dit een plek waarmee ze zich verbonden voelen en waardoor ze geholpen worden in hun geloofsgroei. Dit zijn vooral mensen die zich verbonden weten met tradities als die van Taizé en Iona. Voor de mensen in de derde en kleinste cirkel kan dit een woonplaats worden.'

Later maakt Wagenaar aan de hand van een drieslag duidelijk hoe hij het klooster in Jorwert ziet. Als eerste wil dit klooster zijn als een dijk. Een dijk tegen al het lawaai en alle drukte die ons overspoelen in de huidige maatschappij. 'Hier kunnen mensen zich terugtrekken uit de drukte van het bestaan, van alle eisen en targets, van alle haast en deadlines. Hier gaat het om onthaasting en *mindfulness*, om aandacht voor mens en natuur. Hier worden we stil voor God.'

Als tweede wil het klooster een alternatief zijn voor een kerkelijke gemeente. 'Wij willen een aanvullend model aanbieden voor het gangbare kerkelijke gemeentemodel. We willen een klooster vormen waar gemeenschap en gastvrijheid centraal staan. Een plek waar je je verhaal kwijt kunt en op ver-

>> *'Ik geloof niet in God, maar ik denk dat ik God ben. En jullie ook'* <<

Nijkleaster wil de horizon van de weidse landschappen buiten ook binnen gebruiken. 'We willen openheid en vrijheid creëren.'

haal kunt komen, ook wanneer je geen lid bent. Kortom, een plaats van doorgaande gemeenschap en gebed.'

Als laatste wil Nijkleaster een klooster zijn in context. 'Dat betekent dat we bijvoorbeeld de Friese taal gebruiken. Maar ook sluiten we aan bij de traditie die hier al zo lang is. We proberen de taal, de cultuur, de geschiedenis en het landschap te gebruiken om zo geen *Fremdkörper* te zijn.'

Wagenaar noemt als voorbeeld dat ze werk gebruiken van Friese kunstenaars en dat ze de horizon van de weidse landschappen buiten ook binnen willen gebruiken. 'We willen openheid en vrijheid creëren.'

Dat die openheid er is, blijkt uit de diversiteit onder de mensen die de kloosteractiviteiten bezoeken. De meerderheid van deze bezoekers heeft een kerkelijke achtergrond, maar er komen ook mensen zonder kerkelijke banden. 'Wij hebben geen agenda in de zin dat mensen hier iets moeten leren. We faciliteren een plek om God aan het woord te laten. Dat heeft een zekere vrijblijvendheid in zich en die koesteren we. Op lange termijn willen we wel toewerken naar een gemeenschap met een eigen identiteit. Maar dan blijven nog steeds alle mensen welkom.'

Voorouders

De morgen wordt afgesloten met een gezamenlijke maaltijd. Ieder heeft zijn eigen brood meegebracht en dat wordt gedeeld. Daarnaast worden ervaringen gedeeld. Daaruit blijkt hoe zoekers vanuit verschillende hoeken zich aangetrokken voelen tot deze plek. Een jongeman (eind twintig), die in het dagelijks leven hovenier is, spreekt zonder twijfel: 'Ik geloof niet in God, maar ik denk dat ik God ben. En jullie ook. God is te vinden in de ander. De beelden die ter sprake kwamen vanmorgen hebben voor iedereen een andere betekenis. Dat is mooi en moet je ook zo laten.'

Een ander zegt dat er zonder dood geen leven is en dat hij lang heeft nagedacht over deze paradox. Een

voorganger vertelt over ervaringen met mensen uit de Molukse gemeenschap, waarin men contact met voorouders als vanzelfsprekend ervaart. 'Ik heb daar veel van geleerd en dat is opbouwend geweest voor mijn eigen geloof.'

In het gesprek is ruimte voor iedereen om te zeggen wat hij denkt of heeft gevoeld. Het brengt me soms in verwarring. Andere keren word ik geraakt. Bijvoorbeeld als een man het gedicht 'De overledene' van Ida Gerhard uit zijn hoofd voordraagt. Maar op weg naar huis staat me toch één ding het meeste bij: de stilte. De weldaad daarvan. In stilte op de terugweg denk ik aan de woorden van dichter Eppie Dam, die voorin de kerk in Jowert hangen. Een huis om stil te zijn. Ja, laten we dat vooral hebben om onderweg af en toe naartoe te kunnen gaan.

Maarten Boersema is fotograaf, tekstschrijver en predikant van de GKv Blije-Holwerd.

Huis om stil te zijn

Uit straten ronkend en rumoerig
heb ik een weg, een plek gezocht;
ik vond, het hart beklemd en roerig,
een huis gebouwd uit ademtocht.

Uit woordenvloed ben ik gekomen,
genaderd tot de bron van rust;
niet om er zomaar weg te dromen
maar stil te zijn naar hartelust.

Hier klinkt de taal niet angstaanjagend
en daal ik tot mijn wezen in,
in stilte die bevrijdt, ontwapent:
een stem die spreekt van dieper zin.

Het veilig masker mag doormidden,
ik toon mezelf een waar gezicht;
terwijl – geopend – handen bidden:
ontvangend, weerloos, vederlicht.

Ik voel me als herdacht, herboren –
het eelt, de ziel opnieuw doorbloed;
ik ga, weer mens als ooit tevoren,
de wereld anders tegemoet.

Eppie Dam

Webtip

Zie voor meer informatie over het project in Jorwert www.nijkleaster.nl.

Stichting
"Verpleegkundigen
voor Israël"

Ook uw steun is nodig!

De V.V.I. stelt zich al meer dan **35 jaar** ten doel:
Israël helpen met de verpleging van alle bevolkingsgroepen,
ongeacht afkomst en overtuiging.

Giften graag op IBAN: NL 97 INGB 0003885840
t.n.v. Penn. VVI, Postbus 476, 3440 AL Woerden

www.verplegingvoorisrael.nl

Geef u óm Israël, geef dan vóór Israël

(team)coaching
doorlichting
fusie- en samenwerkingsvragen

griffioen
ORGANISATIEADVIES

telefoon: 071 562 0915
www.heingriffioen.nl

 Bedankt!

De Faculté Jean Calvin in Aix-en-Provence dankt u hartelijk voor uw steun in 2014!
Kunnen wij ook in 2015 weer op u rekenen?
Maak vandaag nog uw nieuwjaarsgift over!

FACULTE JEAN CALVIN
Institut de Théologie Protestante et Evangélique

stichting KAMPEN AIX-EN-PROVENCE

www.kampen-aixenprovence.nl | NL04 INGB 0003 4906 87

 **Psychologenpraktijk
Brouwer**

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T **0180 - 42 69 55**
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

 Het Passion
fiftyfiftywerkvakanties

Onvergetelijke **werkvakanties** het hele jaar door

Diaconale werkvakanties
een midweek de handen uit de mouwen voor dak- en thuisloze medemensen die even op adem komen in de Achterhoek

Gegarandeerd onvergetelijk, waardevol, verrijkend en verrassend.....

... boek nu via de mail of bel

Diaconale steun
voor dit unieke project is van harte welkom.

We zijn voor een groot gedeelte afhankelijk van giften en collectes.

Gegarandeerd zinvol besteed aan onze diaconale doelstelling.....

... word nu donateur

Stichting Het Passion
Torenallee 6
6999 DD Hummelo
Triodos Bank: NL11 TRIO 078.13.22.618

 Tel. 0314 382 462
info@hetpassion.nl
www.hetpassion.nl

350.000X 'DANKJEWEL'

Geef voor blinden en slechtzienden

Sms 'ogen' naar 4333 en doneer € 2,50

Eenmalig
2,50 €/sms

Nederland telt nu al 350.000 blinden en slechtzienden. Dat aantal groeit snel. Wij helpen met onderwijs, hulpmiddelen én onderzoek. Help ook mee. steunBartimeus.nl

  100 JAAR
VERENIGING

Onderweg zijn in beeld

Drie roadmovies

tekst **Bart Cusveller**

Binnen de kunst van het verhalen vertellen is de roadmovie bij uitstek het genre waarin het thema ‘onderweg zijn’ tot uitdrukking komt. Drie tips.

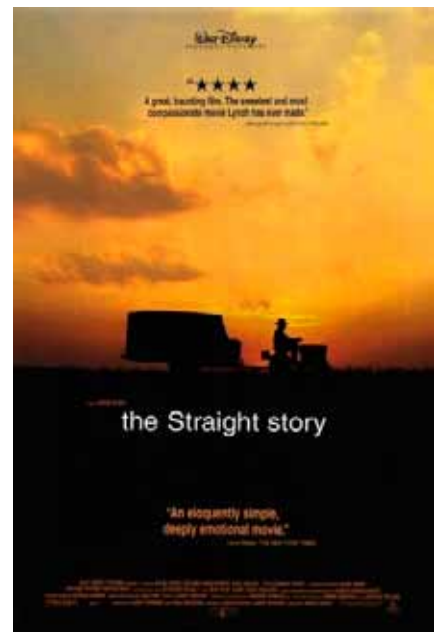
Een bekende literatuurkenner heeft eens gezegd dat er eigenlijk maar twee soorten verhalen zijn: iemand komt of iemand gaat. Iemand arriveert en dan gebeurt er wat. Of iemand vertrekt en dan gebeurt er wat. Verhalen van de tweede soort gaan met de vertrekkende personages mee en vertellen wat de reis met ze doet. Van Hans en Grietje en Kuifje in Tibet tot pelgrimspalmen en de zending van Paulus. Hetzelfde principe geldt voor bioscoopfilms. Het is dan ook niet zo vreemd dat het motief van onderweg zijn een eigen genre in de filmgeschiedenis vormt: de roadmovie. Wanneer we van diverse kanten belichten dat twee bladen uit verschillende kerkgenootschappen samen onder de naam *OnderWeg* van start gaan, dan mag deze invalshoek niet ontbreken.

Grasmaaier

Alles wat gezegd kan worden van pelgrimstochten en reisverhalen kan van roadmovies gezegd worden. Het voert hier te ver om veel over de breedte van het genre te zeggen (daar zijn ook andere bronnen voor te vinden), maar roadmovies zijn bij uitstek geschikt om verhalen te vertellen die zich niet goed laten vertellen door andere genres.

Of het nu gaat om klassiekers als *Easy Rider* (1969) of *Thelma & Louise* (1991), avonturenfilms als *The Fellowship of the Ring* (2001) of *The Road* (2009), een verstillend drama als *Nebraska* (2013) of een animatiefilm als *Up* (2009), in deze films gebeurt iets wat niet had kunnen gebeuren als de hoofdpersonen thuis waren gebleven. Voor de lezers van *OnderWeg* drie tips voor heel geschikte roadmovies: *The Straight Story* (1999), *The Way* (2010) en *Into the Wild* (2007).

The Straight Story van David Lynch is de ultieme onthaastfilm. Interessant is het woordspel in de titel: hij verwijst niet alleen naar de hoofdpersoon, Alvin Straight, maar hij betekent ook zoiets als ‘het ware verhaal’ of ‘waar het om draait’. Alvin is een gepensioneerde weduwnaar, die thuis zorgt voor zijn zwakbegaafde dochter Rose. Aan het begin van het verhaal krijgt hij bericht dat zijn eveneens bejaarde broer ernstig ziek is geworden. De broers zijn al jaren niet meer *on speaking terms* vanwege een ruzie, al weten ze al-

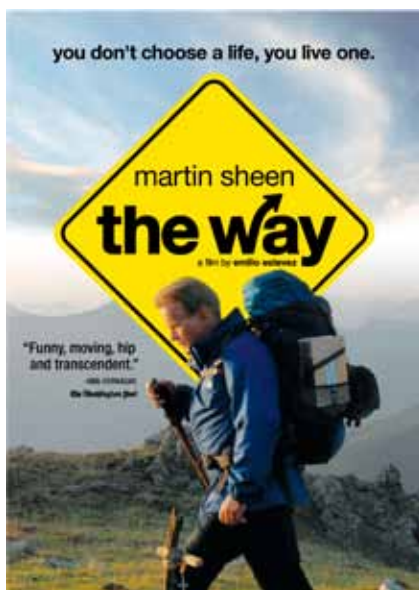

lang niet meer waarover. Alvin besluit dat dit het moment is om de eerste stap te zetten en zijn broer op te zoeken. Probleem is dat ze nogal ver uit elkaar wonen en dat Alvin geen vervoer heeft. Hij mag niet rijden en heeft geen geld voor de bus. Maar waar een wil is, is een weg. Hij repareert zijn oude gemotoriseerde grasmaaier en besluit daarop de honderden kilometers af te leggen die hem scheiden van zijn broer. En alsof dit op zich al geen bemoedigende gedachte is: juist door het lage tempo van de rit (en van de film) krijgt hij allerlei bemoedigende ontmoetingen. Wie goed doet, goed ontmoet.

>> Tom zit opgezadeld met een los-vastgezelschap van reisgenoten die hij zelf niet heeft uitgezocht – net een kerkelijke gemeente <<

Opgezadeld

Aan het begin van *The Way* van Emilio Estevez ontvangt Tom eveneens een ernstig bericht: zijn zoon Daniel is omgekomen tijdens een voettocht naar Santiago de Compostella. Wanneer Tom het lichamelijk overschot van zijn zoon gaat ophalen, besluit hij ter plekke de *camino* van Daniel af te maken. Hij neemt de as van zijn zoon mee naar de plekken die Daniel zelf niet meer kon bezoeken en probeert op deze pelgrimstocht in het reine te komen met de tekortkomingen en de spijt en leegte in zijn eigen leven. In tegenstelling tot Alvin Straight zit Tom opgezadeld met een los-vastgezelschap van reisgenoten die hij zelf niet heeft uitgezocht, maar die ieder om eigen redenen de bedevaart maken. Net een kerkelijke gemeente, nietwaar?

Tom wordt aanvankelijk zo door zijn rouw en zelfbeklag in beslag genomen dat hij niet veel van hen moet hebben. Maar gaandeweg en misschien wel juist door het gehavende gezelschap ontstaat er een openheid over en weer die helend werkt. Gedeelde smart is halve smart.

Ongerept

Into the Wild van Sean Penn is misschien de bekendste van de drie films. Net als *The Straight Story* gaat het om een waargebeurd verhaal.

Christopher McCandless heeft net zijn diploma van de universiteit behaald wanneer hij besluit dat hij zich vervreemd voelt van het gewone leven in de maatschappij en op zoek gaat naar 'het echte leven'. Hij geeft alles weg wat hij heeft en trekt in zijn eentje met zijn rugzak dwars door de Verenigde Staten, op weg naar het ongerepte Alaska.

In tegenstelling tot Tom in *The Way* heeft Chris geen reisgezelschap. Hij ontmoet wel mensen die in het leven butsen hebben opgelopen en er niet minder compassie om blijven houden. Het echte leven is niet ongerept. Sterker nog, aan het eind van de film ontdekt Chris: 'Happiness is only real when shared.'

Drie roadmovies, drie voorbeelden. Onderweg gebeurt er iets, iets wat niet kon gebeuren als Alvin, Tom en Chris veilig thuis waren gebleven. Een nieuw inzicht in de ander. Een overwinning op jezelf. De ontdekking van nieuwe hoop. Vernieuwing van relaties en levensmoed. Het ondergaan van heling.

Zeker, samen op reis is een ongewis avontuur. Maar roadmovies laten zien dat reisverhalen vaak ook *redeeming movies* opleveren, speelfilms die glimpen laten zien van de verlossende kracht die ieder van ons nodig heeft op zijn levensweg.

Bart Cusveller is lector aan de Christelijke Hogeschool Ede en lid van de brede redactie van *OnderWeg*.

Webtips

artsandfaith.com/t100/25_road.html
www.moviemeter.nl/list/topmisc/roadmovie

Gezocht: docenten voor een school in Azië

De Modular Study Group (MSG) is een vorm van kleinschalig voortgezet onderwijs in 2 grote steden in Azië. De MSG ondersteunt zendingelingen die met hun gezinnen wonen en werken onder de minst bereikte bevolkingsgroepen van de wereld. Zendingelingen met kinderen in de leeftijd van het voortgezet onderwijs hebben vaak geen mogelijkheid om hun kinderen naar een goede school te sturen en gaan daarom terug naar hun thuisland. De MSG wil deze kostbare werkers behouden voor de zending.

Wij zijn op zoek naar:

- docenten in **exacte vakken** (biologie, scheikunde en natuurkunde)
- een docent **wiskunde**
- een **leidinggevende** met administratieve taken voor 1 locatie

De lessen worden in het Engels gegeven. Heb je een hart voor onderwijs en lijkt het je wat om minimaal een jaar in het Verre Oosten te komen wonen en werken, neem dan contact op met ons: k.blok@xs4all.nl.

Open dag

28 januari 2015
15.00 - 20.00 uur

viaa.nl

Als je gelooft in je werk!

Eén vonkje is genoeg om een vuur te ontsteken. Ook jouw vonk! Deel je geloof, hier in Nederland en ver weg. Samen zijn we Gods wereldwijde kerk en mogen we Zijn liefde en levensreddende boodschap doorgeven. In woorden én daden. Doe je mee?

geloof delen wereldwijd

www.deverre-naasten.nl

Op weg helpen

PSYCHOLOGISCHE HULPVERLENING BIJ:

- Depressiviteit en angst
- Identiteitsproblemen
- Relatie- of opvoedingsproblemen
- Traumaverwerking
- Burn-out
- Seksuele (verslavings)problemen

Hoe?

Individuele therapie, partnerrelatie-therapie, gezinstherapie, EMDR, groepstherapie: 'Leven met Aandacht': in acht sessies bieden wij een aandachtgerichte cognitieve therapie aan, waarin wordt aangesloten op de christelijk meditatieve traditie.

Nieuw: e-health bij angst en depressie.

Waar? In Houten, Zwolle en Rotterdam.

Voor meer informatie:
Telefoon: 030-6377071
E-mail: info@stagg-ngk.nl
Website: www.stagg-ngk.nl

De STAGG is in 1970 opgericht vanuit de Nederlands Gereformeerde Kerken. **Wij zijn HKZ gecertificeerd.**

STAGG
STICHTING VOOR AMBULANTE
GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

STAGG is onderdeel van

Lelie zorggroep

Nieuws

Emeritaatsstichting NGK opgeheven

UTRECHT – De Stichting Emeritaatsvoorziening van de NGK is per 1 januari opgeheven. In 2009 bracht ze de pensioenen van de NGK-predikanten met succes onder bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De sindsdien resterende SEV-taken, onder meer rond de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor predikanten, zijn ondergebracht bij de nieuw opgerichte Nederlands Gereformeerde Instelling Arbeidszaken.

GKv-classes samengevoegd

ENSCHDEDE – Per 1 januari zijn de GKv-classes Zutphen en Enschede samengevoegd, omdat de classis Zutphen (met de gemeenten Apeldoorn-Centrum, Apeldoorn-Zuid, Doesburg, Lichtenvoorde, Neede en Zutphen) te klein is om de noodzakelijke taken uit te voeren. De GKv Doesburg sluit zich aan bij de classis Arnhem, de overige kerken gaan mee in de samenvoeging met de classis Enschede. De GKv telt nu dertig classes, waarin de kerken in een bepaalde regio samenwerken.

W. Molemaker met emeritaat

AMERSFOORT – Ds. W. Molemaker (61), predikant van de NGK Amersfoort-Zuid, gaat om gezondheidsredenen met vervroegd emeritaat. Molemaker was sinds 2004 predikant in Amersfoort-Zuid en diende daarvoor de NGK Krommenie (1999-2004).

Agenda

>> **16 en 17 januari** Generale Synode GKv. O.a. over Theologische Universiteit, nieuw ondertekeningsformulier en voorstel voor een deputaatschap Kerk en Israël. Info: www.gkv.nl.

>> **19 januari** 'De kerk vol discipelen', een studiemiddag over missionair leiderschap, georganiseerd door Nederland Zoekt en EA-EZA, met medewerking van Ron Becker, Jos Douma, Robert Doornenbal en Sake Stoppels. Info: www.nederlandzoekt.nl.

>> **24 januari** 'Lef om lief te hebben', Landelijke Diakenendag voor diakenen en diaconaal betrokkenen uit CGK, GKv en NGK. Info: www.diaconaalsteunpunt.nl

Kernredactie

Ad de Boer (hoofdredacteur), Matthijs Haak, Johanne de Heus (beeldredacteur), Henk Hoksbergen (hoofdredacteur), Peter Hommes, Pieter Kleingeld, Erik Koning (eindredacteur), Jordi Kooiman (eindredacteur), Bas Luiten, Heleen Sytsma-van Loo, Ton Vos.

Brede redactie

Kernredactie plus Bart Cusveller, Freddy Gerkema, Rob van Houwelingen, Hans Vel Tromp, Jan Westert.

Medewerkers

Eline de Boo, Han Hagg, Myriam Klinker-de Klerck, Roel Kuiper, Almatine Leene, Jan Mudde, Maurits Oldenhuis, Hans-Jan Roosenbrand, Wolter Rose, Wim van der Schee, Joost Smit, Esther Spiering-de Hek, Jeroen Sytsma, Daniël Timmerman, Roel Venderbos, Maarten Verkerk, Ronald Westerbeeck, Jeannette Westerkamp.

Redactieadres

't Hazeveld 115, 3862 XA Nijkerk, 033-750 67 87, redactie@onderwegonline.nl.

Lezersservice

Voor abonnementen, adreswijzigingen, opzeggingen en bezorgklachten: Nico Schenk, Droogoven 7, 3961 EW Wijk bij Duurstede, 0343-57 50 27, administratie@onderwegonline.nl.

Abonnementsprijzen

Jaarabonnement: € 46,- (studenten € 23,- / Europa € 85,- / buiten Europa € 115,-).
Abonnement OnderWegOnline: € 37,50.
Proefabonnement: drie maanden gratis.
Neem voor het afsluiten van een abonnement contact op met de lezersservice (zie hierboven) of vul uw aanvraag online in op www.onderwegonline.nl.

Persvereniging

OnderWeg is een uitgave van de Gereformeerde Persvereniging OnderWeg. Informatie: Marga van Gent-Petter (secretaris), persvereniging@onderwegonline.nl.

Bestuur Persvereniging

Bernard Bos, Sander Dekker, Marga van Gent-Petter, Krijn de Lange, Aldert van der Molen, Herman Rozemuller, Ale Sierksma, Hillie van de Streek.

Adverteren

Nico Postuma, 0341-84 21 47 of 06-139 959 05, adverteren@onderwegonline.nl.
Zie voor de formaten, tarieven en verschijningsdata www.onderwegonline.nl/adverteren.

Opmaak

Bredewold. Creatie, web & print. Postbus 86, 8090 AB Wezep, 038-376 33 90, fax 038-376 53 03, onderweg@bredewold.nl, www.bredewold.nl.

Technische realisatie en druk

Zalsman B.V., Steinfurtstraat 1, 8028 PP Zwolle, Postbus 1025, 8001 BA Zwolle, 038-467 00 70.

www.onderwegonline.nl

www.facebook.com/onderwegonline

www.twitter.com/onderwegonline

Gkv en NGK Nijverdal starten samenwerkingsgemeente

Levend water heeft maar één bron

De GKv en NGK Nijverdal vormen sinds 1 januari 2015 één gemeente: De Levensbron. Daarmee is de derde samenwerkingsgemeente van NGK en GKv een feit. Predikant Rolf van Ommen (GKv) denkt dat er snel meer gemeenten zullen volgen. 'Ik hoop dat dit een katalysator kan zijn.'

tekst **Jordi Kooiman**

Op zondagochtend 4 januari schudden vrijgemaakten en Nederlands-gereformeerden elkaar de hand tijdens de allereerste kerkdienst van samenwerkingsgemeente De Levensbron in Nijverdal. Daarna bogen ze het hoofd voor een gebed van verootmoediging. 'Zoals Daniël bad om vergeving voor de zonden van zijn voorouders, ondanks dat hij zelf niet verantwoordelijk was voor de ballingschap, zo hebben wij ons verootmoedigd', zegt Rolf van Ommen, die voorging in de dienst.

Verzoening was één van de redenen waarom de twee gemeenten elkaar in 2008 officieel erkenden en de weg naar eenwording insloegen. Ook Jezus' gebed om eenheid was een belangrijke motivatie. Verder speelde mee dat de twee kleine gemeenten (beide met zo'n 250 leden) samen 'meer gemeente van Christus kunnen zijn' dan in hun eentje, meent Van Ommen.

Lokale samenwerking in cijfers

De GKv en de NGK weten elkaar lokaal steeds beter te vinden, maar hoe ziet die samenwerking er concreet uit? Hiernaast zijn de ruim vijftig plaatsen waar samengewerkt wordt ingedeeld aan de hand van het stadium waarin ze zich bevinden.

*Bij wederzijdse erkenning wordt hier inbegrepen: kanselruil, gezamenlijke diensten en gezamenlijk avondmaal.

NB. In tientallen plaatsen is er geen sprake van samenwerking. Soms doordat er nog geen

- 8** Wel vormen van samenwerking, geen wederzijdse erkenning.*
- 13** Wel samensprekingen, nog geen wederzijdse erkenning.
- 23** Wederzijdse erkenning.
- 6** Op weg naar één gemeente.
- 3** Er is één gemeente gevormd.

contact tot stand is gekomen, maar vaak ook omdat er geen NGK dan wel GKv in de buurt is. Met name in de noordelijke provincies (80 GKv's tegenover 5 NGK's) en de zuidelijke provincies (22 GKv's tegenover 3 NGK's) loopt de verhouding scheef.

Op weg naar één gemeente

Lisse (CGK/NGK-gemeente): Pasen 2015
Maastricht: 1 januari 2016
Wapenveld: 1 januari 2016
Heino/Langeslag: 1 januari 2017
Alkmaar (CGK/NGK-gemeente):
nog geen streefdatum
Wezep: nog geen streefdatum

Het (vrijgemaakte) kerkgebouw in Nijverdal is in januari omgedoopt tot De Levensbron.

Zijn NGK-collega Herman Scheffer merkte de afgelopen tijd dat de start van de nieuwe gemeente een heel positieve resonans in de omgeving kreeg. 'De lokale kranten reageerden bijvoorbeeld enthousiast. Het valt op dat er eenheid is in plaats van verdeeldheid. Wat weer helemaal aansluit bij het gebed van Jezus: "Laat hen allen één zijn, Vader (...), opdat de wereld gelooft dat U Mij hebt gezonden."'

Stek

Na de verootmoedigingsdienst op 4 januari gaat de nieuwe gemeente op 11 januari met een feestelijke zondag van start. De zondag staat in het teken van het thema 'de levensbron' en bestaat uit een ochtendviering, koffiedrinken, christelijk cabaret, een gezamenlijke maaltijd en een lofprijzingsdienst.

Elkaar ontmoeten was de afgelopen jaren een speerpunt in het samenwerkingsproces, dus de meeste gemeenteleden zullen die zondag niet over een hoge drempel hoeven te stappen. Toch voelt het anders. 'Tot nu toe was de samenwerking altijd "iets erbij" en had je nog je eigen plek. Maar die ouwe stek is er nu niet meer', zegt Scheffer. 'Er moet nu iets nieuws ontstaan, een eigen identiteit.'

Van Ommen denkt dat dit de grootste uitdaging voor de nieuwe gemeente is. 'We hebben de afgelopen tijd veel energie gestoken in het eenwordingsproces. Nu moeten we volop investeren in de verbinding: in de gemeente, in de wijken en in de kringen.'

Vruchten

Van Ommen hoopt dat de fusie in Nijverdal een katalysator voor andere NGK's en GKv's mag zijn. Afgaand op wat hij van collega's hoort, is dat wel te verwachten (zie ook de kaders). 'Ik hoor regelmatig dat gemeenten flink gas geven op dit gebied. Dus tussen nu en tien jaar kan het weleens heel snel gaan.'

Scheffer stemt daarmee in en voegt toe dat gemeenten die op weg zijn naar een fusie de vruchten kunnen plukken van gemeenten die al samengegaan zijn. Zo hadden de gemeenten in Nijverdal regelmatig contact met de samenwerkingsgemeente in Deventer. Tegelijk vraagt elke plaats weer om een eigen aanpak. Scheffer: 'Voor mij staat voorop dat je elkaar erkent in Christus en in een goede onderlinge verstandhouding met elkaar leeft. Hoe je dat vervolgens vormgeeft, in een samenwerkingsgemeente of een andere vorm, hangt af van je plaatselijke situatie.'

Jordi Kooiman is freelance journalist en eindredacteur van *OnderWeg*.

Trefpunt

Trefpunt staat in het teken van het contact tussen de GKv en de NGK. Door middel van een vaste briefwisseling en variërende artikelen wordt het contact op persoonlijk, gemeentelijk en landelijk niveau gevolgd.

In de komende nummers schrijft dertiger Mirjam Bogerd brieven met haar opa, ds. Gert van den Brink, over kerkelijke samenwerking en kerkelijke eenheid.

De briefwisseling

Lieve opa,

Ik heb maar driehonderd woorden, dus ik probeer het kort en bondig te zeggen.

In de afgelopen tijd is er veel aandacht voor de weg naar eenwording van de NGK en de GKv. Ik heb daarover, ook van u, verheugde reacties gelezen. U stelde: 'Dit had ik nooit durven hopen.' En meerderen schreven: 'We horen bij elkaar.'

Ik kan het allemaal niet zo meemaken, merk ik, en ik hoop dat ik daar samen met u verder in kan komen.

Ik weet van u en van mijn lessen in kerkgeschiedenis wel ongeveer wat er is gebeurd rondom de scheuring. Ik zie en begrijp dat er veel pijn is bij mensen die dit hebben meegemaakt en begrijp hun wens om dingen te herstellen. Ik ben echter opgegroeid in de NGK, met de beleving dat de NGK en GKv twee verschillende kerken zijn. De GKv staat voor mij in één rijtje met de CGK, de Protestantse Kerk en andere kerken.

Voor mij voelt dit proces dan ook als iets van de oudere generatie en ik vraag me af wat dit voor mijn generatie kan betekenen. Wij zijn degenen die dit proces mede zullen vormgeven door in de praktijk wel of niet te zoeken naar samenwerking, maar om het heel kort te zeggen: waarom zou dat voor mij, en de jongere generatie, belangrijk zijn?

Als ik denk aan 'eenheid', denk ik aan eenheid tussen christenen, ongeacht hun denominatie. Zoeken naar eenheid vind ik goed, maar dat zou wat mij betreft net zo goed of soms beter in een samenwerking met bijvoorbeeld een CGK kunnen, afhankelijk van de plaatselijke situatie. Waarom zouden we volgens u specifiek eenwording met de GKv moeten nastreven?

Ik zie ernaar uit om dit samen met u te bekijken!

Liefs, Mirjam

Dromen van de stad

Bij 'stad' denk ik aan 'kerk'. Natuurlijk niet aan een gewone saaie doorsnee gemeente. Nee, ik denk aan missionair bevlogen baardjes op hippe sneakers. Vrij als vogels, op weg naar een volgend congres. Om daar te delen hoe geweldig geïnspireerd ze raken door de experimenten van hun collega-planters. Uiteraard, ik volg het op de voet. Gemeentestichting was helemaal hip in 2014, maar 2015 wordt het jaar van de pop-upkerk. De stad als broedplaats voor hipsters, kloostergangers en postmaterialisten. Niets meer te wensen. Ten diepste ben ik jaloers op deze pioniers. Terwijl zij *streetwise* door De Pijp trekken, breng ik een kraambezoek in de Vinex. Zij *poppen up* met antiglobalisten, ik sta voor eigen parochie te preken. En waar zij Cultuur snuiven, ruik ik aan het bloemstukje voor advent. Kerk in de stad, dat is pas leven.

>> Een wijkgenoot en ik waren voor een halfuur tot elkaar veroordeeld <<

Zou het werken, hun voorbeeld op mijn B-locatie? Snufje netwerken, flinke dosis presentie en een paar goede schoenen? Laatst probeerde ik het nog bij de dokter. Een wijkgenoot en ik waren voor een halfuur tot elkaar veroordeeld. Te hoge bloeddruk, dat moest even gecheckt. Zo zaten we naast elkaar aan het meetapparaat. Snel trok ik de stoute sneakers aan en warempel, het gesprek barstte los. Alles kwam voorbij: hoe kom jij bij de dokter, wat drijft jou en welke stressfactoren hebben jouw bloeddruk tot een hoogtepunt gevoerd? En toen *de vraag*: zeg, waar leef je nu eigenlijk voor? Maar toen werd de stilte ruw doorbroken. De assistente kwam binnen. Een vernietigende blik. 'Tijdens de test wordt hier niet gesproken,' bitste zij. Voor straf moest het over en daar zaten we dan. Een halfuur zwijgend present te zijn. En te dromen van de stad.

Joost Smit is predikant van de GKv Amersfoort-Vathorst

Raak betrokken bij Gods verlangen naar gerechtigheid

Terug naar de plaatselijke gemeente! Diaconale en evangeliserende organisaties zoeken de weg naar de kerk. Waarom? En waarom zouden kerken daaraan meedoen? Een kort historisch overzicht en een case study.

tekst Pieter Kleingeld

'Je kunt dus als gemeente vijf tot zeven jaar betrokken zijn bij de ontwikkeling van een dorp in Afrika.' Ik zat tegenover Siebrand Wierda, sinds kort werkzaam als zelfstandige en bezig met een actie voor Red een Kind: bruggen slaan tussen gemeenschappen hier in Nederland en gemeenschappen daar in Afrika en Azië. Toen hij die periode van vijf tot zeven jaar noemde, veranderde er iets. Ik raakte echt geïnteresseerd. Maar eerst dit: in de jaren zestig en zeventig ontplooiden gepassioneerde mensen talrijke internationale evangeliserende en diaconale initiatieven. Zij waren de grondleggers van organisaties die we nu kennen als Red een

Bruggen slaan tussen gemeenschappen hier in Nederland en gemeenschappen daar in Afrika en Azië.

Kind, ZOA, Dorcas en TEAR, om er maar een paar te noemen. Ook 'kerkelijke' initiatieven, zoals de zending in Zuid-Afrika en Indonesië, passen moeiteloos in dit rijtje. Ook zij kwamen van de grond door gepassioneerde mensen. Ook zij ontwikkelden zich in dezelfde richting: ze professionaliserden en kwamen tegelijkertijd op grotere afstand van plaatselijke gemeenten te staan. DVN (De Verre Naasten, GKv) en NGZN (Nederlands Gereformeerde Zending Nqutu) staan net als TEAR en ZOA op enige afstand van het dagelijks leven in de gemeente. En nu zien we al deze organisaties dezelfde beweging maken: terug naar de plaatselijke kerk. Ze zoeken de verbinding. Waarom? Een scepticus wijst op teruglopende inkomsten en verminderde betrokkenheid. Dat laatste is een reden. Maar hoewel het eerste vaak wel actueel is, gaat de beweging al langer terug. Deze organisaties hadden namelijk geen tekort, maar een overschot in het Zuiden en Oosten ontdekt. Rijkdom die ze ontvingen van anderen: de vrucht van de Geest. Zicht op waar wij in het Westen vaak een blinde vlek hadden: Gods verlangen naar gerechtigheid. En die rijkdom wilden

en willen de organisaties met ons delen en ze willen ons verbinden met de bron ervan.

Afgebakend

Ook Red een Kind heeft zich in het rijtje geschaard van organisaties die de weg terug naar de kerken zoeken. Maar hoe die weg precies geplaveid moet worden, is niet meteen duidelijk. Hoe vertalen we dat zicht op Gods gerechtigheid in concrete relaties en activiteiten? World Servants is misschien wel een van de eerste organisaties die dat verbinden handen en voeten gaven. Laat westerlingen fysiek bouwen en zuiderlingen zullen hen geestelijk opbouwen. Dat is een risicovolle onderneming: ook tieners kunnen last hebben van de *white man's burden*, of het idee hebben dat God hun dankbaar moet zijn voor de twee weken die ze Hem schenken. Maar misschien moeten we dat risico gewoon nemen, want deze schatten mogen we niet laten liggen. Daarom werd ik enthousiast over Siebrands vijf tot zeven jaar. Een gemeente hoeft zich dan niet uit te leveren aan een relatie waarvan niemand weet of, wanneer en hoe deze eindigt. Hoe goed-

bedoeld de initiatieven van onze (over) grootouders in de jaren zestig ook waren, ze leunen wel op de trouw van hun (achter)kleinkinderen. Dat laatste vraagt Red een Kind dus niet. Zo kan een enthousiaste diaconie, werkgroep of kerkenraad een afgebakend project beginnen om hun gemeenteleden concreet te betrekken bij Gods verlangen naar gerechtigheid.

Meer weten over Red een Kind: www.redeenkind.nl of siebrand@siebrandwierda.nl.

Pieter Kleingeld is predikant van de NGK Oegstgeest en redacteur van *OnderWeg*.

Missionair

Met de rubriek Missionair willen we de lezer informeren over missionaire activiteiten binnen de GKv en de NGK. Ook hopen we te stimuleren tot bezinning, inspirerende voorbeelden te geven en wegwijzers te bieden in de oneindige stroom en wirwar van ideeën, boeken, producten en organisaties rond dit thema.

Actief aan de slag

met je catechese groep of kring

Basiscatechese voor 10/11 jarigen

Ds. Jelle Nutma (CGK) & Madelein Geeve (ontwikkelingspsychologe)

Met de Bijbel aan de slag

Waarom wachten met catechisatie tot kinderen op de middelbare school zitten? Juist jonge tieners willen nog veel leren en ontdekken. *Met de Bijbel aan de slag* biedt uitkomst! Bij elk bijbelboek:

- inhoudelijke informatie, weetjes en feiten
- verwerkingsvragen
- spelelementen
- huiswerkopdrachten

25 lessen over het Oude Testament 9789033831768 3e druk

25 lessen over het Nieuwe Testament 9789033832222

€ 13,95

Handleidingen beschikbaar via www.metdebijbelaandeslag.nl.

Gezamenlijke uitgave van Ark Media & CGJO.

Inclusief CD

Roald Schaap

Kerk binnenstebuiten

Het spel dat de kerk naar buiten lokt

Voor christenen die uitgedaagd willen worden om het Koninkrijk van God in hun omgeving gestalte te geven.

- 10 inspirerende songs;
- 10 columns om over in gesprek te gaan;
- 10 beproevingen waarmee je als kring/groep elkaar uitdaagt.

€ 14,95 | 2e druk

Bijbelstudies voor jonge vrouwen (18-30 jaar)

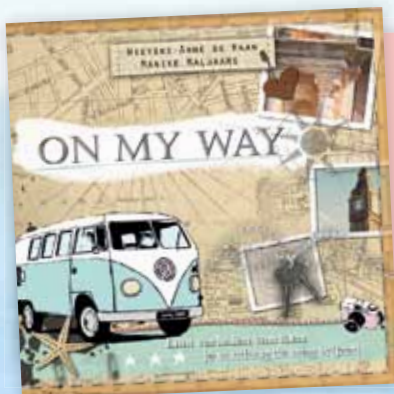
Wietske-Anne de Haan & Maaïke Maljaars

On my way

Laat verhalen van toen je vandaag de weg wijzen

Verdieping uit het Oude Testament, hedendaagse verhalen, poëzie, creatieve verwerking, bespreekvragen en leestips. Uitgegeven m.m.v. online vrouwenplatform *Mint*.

€ 14,99

ark media

Verkrijgbaar bij de christelijke boekhandel of www.arkmedia.nl

gert bouterse

timmer- en onderhoudsbedrijf

aanbouw, schuifpuien,
kozijnen.

maatwerk kasten

nieuwe schoorsteen

Veenlantstraat 18 3117 CK Schiedam
Tel. 010-4267019
gert@boutersetimmerwerk.nl

Bekijk eens onze website:
www.boutersetimmerwerk.nl

badkamers • plafonds • keukens • wanden • en andere verbouwingen

OnderWeg is:

- >> een heel ander blad na het samengaan van *Opbouw* en *De Reformatie*, met een nieuwe hoofdredactie en nieuwe rubrieken;
- >> een verandering, omdat u nu lid bent van de Gereformeerde Persvereniging OnderWeg die per 1 januari 2015 is opgericht. Het mooie daarvan is dat u kunt meedenken over de koers van ons nieuwe blad. Om dat vorm en inhoud te geven, organiseert het bestuur op woensdag 15 april 2015 een ledenbijeenkomst waarin onder meer het huishoudelijk reglement zal worden vastgesteld en waar de ledenraad wordt benoemd en geïnstalleerd;
- >> een verandering wat betreft uw abonnement. Dit jaar kost het abonnement € 46,-. Voor de abonnees van *De Reformatie* is dit een verlaging van € 6,-. Voor de leden van de Persvereniging Opbouw houdt dit in dat zij de contributie van € 15,50 per jaar niet meer hoeven te betalen;
- >> een verandering in de samenstelling van het bestuur, dat bestaat nu uit: Bernard Bos, Sander Dekker, Marga van Gent, Krijn de Lange, Aldert van der Molen, Herman Rozemuller, Ale Sierksma en Hillie van de Streek.

facebook.com/onderwegonline @onderwegonline www.onderwegonline.nl

OnderWeg

PS: Hebt u het tweede exemplaar van *OnderWeg* jaargang 1 nummer 1 al doorgegeven?

Onderweg zijn zonder terug naar huis te kunnen: de woorden maken geen contact, ik mis de ervaring, ik mis het gevoel.

De vreemde boodschap van Hebreeën 13:14

Ik weet
gewoon niet
wat onderweg
zijn betekent

*‘Onze stad is niet blijvend, we zijn
onderweg naar de stad die komt’,
zegt Hebreeën 13:14. Maar hebben we
enig idee wat dat betekent? Kunnen wij
ons hier in het Westen wel inleven in
deze woorden? Om eerlijk te zijn: nee,
helemaal niet.*

tekst **Wim van der Schee** beeld **Johanne de Heus**

De woorden uit Hebreeën 13:14 zijn oude woorden, die van ver komen. Ze smaken naar bloed. Ze ruiken naar stof. Ze klinken naar een lap stof die klappert in de wind. Beelden uit Homs en Kobani klauwen zich naar boven. Zo is een stad niet blijvend.

Andere beelden vallen vanachter aan. Een vluchtelingenkamp: dat is nog eens een stad die niet blijvend is. Verbijs-terd in een deken op een Italiaans marineschip, er tussen de doden uitgeplukt: zo zien mensen eruit die onderweg zijn. Al sinds mensenheugenis.

Voor hetzelfde geld is Hebreëen geschreven door zo'n refugie, uitgeweken voor de legers van Vespasianus, die in het jaar 70 Jeruzalem van de kaart veegden. Zijn woorden komen van ver en ze voelen als zand in m'n eten. Knarsend wrijven ze me in: ik heb geen idee waar het hier over gaat. Ik weet gewoon niet wat onderweg zijn betekent. En gelukkig maar. Gelukkig dat mij het lot bespaard is van deze mensen. Dank God dat wij niet zo zijn als zij. Hebreëen kon best eens net zo ver van mijn bed staan als die Syriërs met de dood in de ogen, die verderop een tijdelijk onderkomen hebben gevonden.

Is dat erg? Natuurlijk. Hebreëen heeft het over 'ons' en 'wij' en bedoelt alle christenen. Al vóór de auteur in hoofdstuk 13 alles op de spits drijft met deze woorden, staat zijn brief in het teken van onderweg zijn. De kerk is het trekende Godsvolk, bezig het beloofde land binnen te gaan, waarheen Jezus Christus ons is voorgegaan. Het risico is achterblijven, terugvallen. Volhouden is de kunst. We worden ertoe aangemoedigd door een stadion levende overledenen die het gehaald hebben. Maar ik heb eerlijk gezegd gewoon geen idee. De woorden maken geen contact, ik mis de ervaring, ik mis het gevoel.

Rijksweg

Zelfs als ik de ervaring die ik wel heb inzet, lukt het me niet om contact te maken met deze woorden.

Voor de meeste Nederlanders is onderweg zijn vooral een vakantie-ervaring. Je weet het al wanneer je weggaat: waar we komen, zijn we maar even. Niemand blijft op zijn vakantieadres. Na jou komen andere gasten, andere huurders. Daar stel je je dan ook op in. Je geniet er eens extra van; tenslotte is het volgende week voorbij. En je bent voorzichtiger dan thuis; tenslotte is het niet van jou. Wat je ook meemaakt, vakantie speelt zich uiteindelijk af op een parkeerplaats langs de rijksweg, met de lichtheid van onderweg zijn, onderweg toch weer naar huis. Probeer dat vakantiegevoel maar eens te promoveren tot het besef waarmee je heel je leven leidt. Dat is wat Hebreëen hier doet met dat vluchtelingengevoel: 'Onze stad is niet blijvend, wij zijn onderweg naar de stad die komt.' Wij zijn mensen die losgehaakt zijn van onze ankers en nu op weg zijn. Zelfs de belangrijkste, de mooiste en de meest tragische momenten van ons leven zijn stopplaatsen onderweg. Meer niet. Probeer maar eens zo te denken.

Fan

Het zou kunnen dat jij net de uitzondering bent, maar voor de meesten van ons geldt dat we dit vrome praat vinden,

Er is geen weg terug, er is alleen een weg vooruit, zonder te weten waar je komt.

voor in de kerk of voor wanneer je tachtig wordt, maar niet voor het leven. Het kan toch simpelweg niet, leven alsof ons hele leven maar voor even is?

›› *Zoals die mensen in dat azc, zoals die uitgeprocedeerde asielzoekers, zo zien echte christenen eruit* ‹‹

Ons huis, onze positie, alles wat nu van ons is, is juist van ons omdat het niet volgende week weer door een ander gereserveerd is. Alles in ons roept het uit dat ons werk, onze ambities en onze verantwoordelijkheden echt wel meer zijn dan wat gedoe op een treinstation waar je overstapt. Wie voelt zich nog serieus genomen als onze pijn, onze angst en onze boosheid neergezet worden als iets wat zich afspeelt aan zo'n bank-tafel bij een openbaar toilet, waar je even eet, je opfrist, een spelletje doet en hup, weer verder gaat?

Zelfs als je iemand kent die dit kan – iemand die de genade heeft gekregen om iets van die vakantiesfeer om zich heen te hebben: een bodem van blijdschap en ontspanning, voorzien van zorgeloze voorzichtigheid, van delen en uitdelen, van laten merken dat er maar één ding nodig is – zelfs dan blijft het vreemd. Misschien net wat minder vreemd dan die opgedoken buitenlanders, maar vreemd genoeg.

Normale mensen willen hun leven hier helemaal niet zo laten relativiseren. We willen God kunnen dienen door goed ons werk te doen, en gelijk hogerop te komen. We willen als christenen voor vol worden aangezien en iets neerzetten in ons leven wat blijft. We willen kunnen genieten van Gods goede schepping en zijn bij voorbaat fan van iedereen die uitlegt dat Gods koninkrijk hier begint en over deze aarde gaat. Van Jezus volgen in zijn vernedering buiten de stad hebben we al jaren niets meer gehoord. Alles wat niet eindigt met een goed glas wijn, thuis rond de open haard, kan niet door God gezegend zijn.

Kortom, wij hebben wél een blijvende stad, in ieder geval voor ons gevoel, voor ons besef. Wij kennen onderweg zijn als puntje bij paaltje komt alleen als onderweg zijn naar huis. Hebreëen telt niet voor ons. Tenminste niet in ons jonge, werkzame, actieve leven.

Platgebrand

We noemen een blad *OnderWeg*, maar hebben we enig idee? Misschien moeten we eerst maar eens een tijdje onderweg naar al die vreemde vreemdelingen, om te leren wat onderweg zijn is zoals Hebreëen dat bedoelt.

'Onze stad is niet blijvend.' Denk aan de steden van het journaal, denk aan Jeruzalem in het jaar 70 en je voelt het al komen: dat betekent dat je geen huis meer hebt, dat je niet meer terug kunt. Zoals Jezus Jeruzalem uitgeworpen werd en buiten opgehangen werd, zo start voor christenen hun onderweg zijn bij het verlies van hun oude leven. Je proeft hier dezelfde ruigheid als bij de doop. Het begint met sterven en al het oude verliezen. Het begint met een nieuwe familie krijgen, een nieuwe naam, een nieuw leven. En weer zijn er vreemdelingen die het ons tonen, zoals bekeerde moslims die zich niet meer kunnen laten zien bij al hun familie.

Onderweg zijn zonder terug naar huis te kunnen: dat staat volgens Hebreëen voor de christelijke manier van in het leven staan. Er is geen weg terug, er is alleen een weg vooruit, zonder te weten waar je komt. Conservatisme is geen christelijke optie, blijven, handhaven en vasthouden geen christelijke stijl. De schepping wordt niet hersteld, ze wordt herschapen. Er is geen weg terug naar de reformatie, er is geen fundament dat je weer kunt opbouwen.

Maar goed, ik weet het, die laatste zinnen zijn ook vage vrome praat. Wat het concreet zou betekenen? Ik heb geen idee.

Is ons verweerde leven eigenlijk een zegen of een vloek? Stuurt de Heer zelf ons al die vreemdelingen, omdat Hij het erg vindt dat wij niet meer weten wat het is om onderweg te zijn zonder naar huis terug te kunnen? Is het zijn laatste herinnering voordat ook onze steden verwoest en onze dorpen platgebrand worden? Zoals die mensen in dat azc, zoals die uitgeprocedeerde asielzoekers, zo zien echte christenen eruit. Kijk maar eens goed: als je niet op hen lijkt, is er ergens toch iets fout gegaan. Praat met ze, zorg voor ze, leer van ze.

›› *Probeer je vakantiegevoel maar eens te promoveren tot het besef waarmee je heel je leven leidt* ‹‹

Misschien blijkt dan wel hoe een ander de genezing van onze geldzucht bij zich draagt, hoe genade sterkt, juist als wij zwak blijken, en wat liefdadigheid en onderlinge solidariteit uitwerken wanneer ze een gezicht krijgen. En misschien blijkt dan wel dat er ook bij ons iets groeit van een besef van echt onderweg zijn.

'Onze stad is niet blijvend, wij zijn onderweg naar de stad die komt.' De woorden komen van ver. Ze hebben de tijd. Ze zoeken jou en mij en ons.

Wim van der Schee is predikant in de Gkv.

De weg van Henrieke Hommes

'Misschien is het wel de bedoeling dat je in een hutje in Afrika gaat wonen'

tekst **Heleen Sytsma-van Loo**

Henrieke Hommes (39) is opgeleid als verpleegkundige. Toen ze op de intensive care unit in Nieuwegein werkte, nam ze zich voor: ik ga een jaar goed werk doen in Afrika. Dat werden er zeven, achtereenvolgens in Zimbabwe, Noord-Oeganda, Zuid-Sudan, Somalië en Somaliland. Ze werkte in vluchtelingenkampen en zag kinderen voor haar ogen en in haar armen sterven.

Van het praktische verpleegkundige werk kwam Henrieke in het management terecht en werd ze landendirecteur in Somalië. Daarna moest het Haïti worden, dacht ze, maar het werd Nederland. Geveld door een ernstige tropische ziekte werd ze gerepatriëerd. Sindsdien is Nederland weer haar thuisbasis. Ze werkt nu als veiligheidsadviseur bij ZOA in Apeldoorn. Ze traint en begeleidt veldmedewerkers en zoekt hen regelmatig ter plaatse op.

Dat is in het kort haar levensloop. Hoe ziet ze de hand van de Heer daarin? Herkent ze het als zijn weg met haar en heeft ze daar vrede mee?

Henrieke: 'Ik zie dat God op veel momenten in mijn leven heeft ingegrepen en mijn weg heeft geleid. Dat begon al met de roeping om naar Afrika te gaan. Dat verlangen legde God in mijn hart, maar voor ik mijn bestemming bereikte, heb ik veel ge-

Iedereen is onderweg, maar ieders weg is anders. Twee mensen vertellen over hun bijzondere levensweg. Op pagina 37 vindt u het tweede verhaal.

worsteld met het hoe, wanneer en waarheen.' Haar gebed in die tijd was: 'Als U me daar wilt hebben, laat me dan zien hoe!' Vrienden brachten haar in contact met Medair. 'Toen ik me in die organisatie verdiepte, verdween het onrustige gevoel dat ik vanbinnen had', vertelt ze. 'En toen de dominee in een preek op dankdag zei: "Misschien is het wel de bedoeling dat je in een hutje in Afrika gaat wonen", ervoer ik dat als een boodschap van God aan mij gericht.'

De jaren in Afrika veranderden haar, haar geloof en haar relatie met God. 'Mijn geloof is daar veel praktischer geworden. Ik leerde afhankelijk te zijn van God in gewone dingen en zag Hem daarin ook voortdurend aan het werk. Vooral door concrete gebedsverhoring, zoals een MAF-vliegtuig dat precies op het juiste moment beschikbaar was om een zieke collega te vervoeren. En ook beleidsmatig, dat we in een vergadering urenlang worstelden met een bepaald punt en na gebed ineens wisten hoe we verder moesten. Ik heb daar en daardoor geleerd om God overal bij te betrekken en me veel meer door Hem te laten leiden.'

Toen de periode van ziekte zich aandienende, werd Henrieke plotseling stilgezet. Dat was opnieuw een worsteling. 'Ik dacht toch echt dat ik na Somalië naar Haïti moest. God had me rust gegeven over die stap. Toen bleek dat het echte veldwerk er voor mij niet meer in zat, zette ik voor mijn gevoel stappen terug in plaats van vooruit.'

Het kostte Henrieke bijna een jaar om

Henrieke Hommes: 'Ik zie dat God op veel momenten in mijn leven heeft ingegrepen.'

fysiek te herstellen, maar langer nog om vrede te hebben met deze onverwachte afslag op haar levensweg. 'Ik vond het moeilijk om me zo intensief met mezelf te moeten bezighouden, terwijl ondertussen mensen in vluchtelingenkampen crepeerden. Wat ik langzamerhand leerde begrijpen, is dat genieten past bij het leven. Sterker nog, dat genieten van God komt. Hij wil dat je geniet van de mooie dingen die Hij geeft en heeft gemaakt. Dat gaf mij rust en leerde me voorzichtig vooruitkijken.'

Hoe de toekomst er voor Henrieke uitziet, laat ze aan God over. 'Ik leef bij de dag en bid: "God, gebruik mij zoals U dat wilt en laat me elke keer zien welke kant ik op moet." Met wat ik in het verleden geleerd heb, kan ik in mijn werk bij ZOA nu anderen van dienst zijn. Ik plan geen tien jaar vooruit en sta open voor wat God op mijn weg brengt.'

Heleen Sytsma-van Loo is neerlandicus en redacteur van *OnderWeg*.

'Ik ben de weg'

Het pad van de beginnende Jezusbeweging

tekst **Rob van Houwelingen** beeld **Johanne de Heus**

In den beginne heetten christenen nog geen christenen, maar 'aanhangers van de Weg'. Hun pad door die eerste dagen van het christendom is een bron van inspiratie voor christenen van nu, die nog altijd hetzelfde spoor volgen, op weg naar het koninkrijk.

Er zijn vele wegen die naar Rome leiden, zegt het spreekwoord. De Bijbel is een stuk duidelijker en houdt ons een keus tussen slechts twee wegen voor: de weg die naar het leven leidt en de weg die naar de ondergang voert. Zo sprak Jezus in de Bergrede over de brede en de smalle weg. En natuurlijk is het de bedoeling dat je tot de weinige mensen behoort die de smalle weg weten te vinden, het voetpad dat uitkomt bij de poort naar het leven (Matteüs 7:13). Eigenlijk kun je dus maar één goede weg gaan.

Het lijkt dan ook een open deur dat Lucas in het boek Handelingen de volgelingen

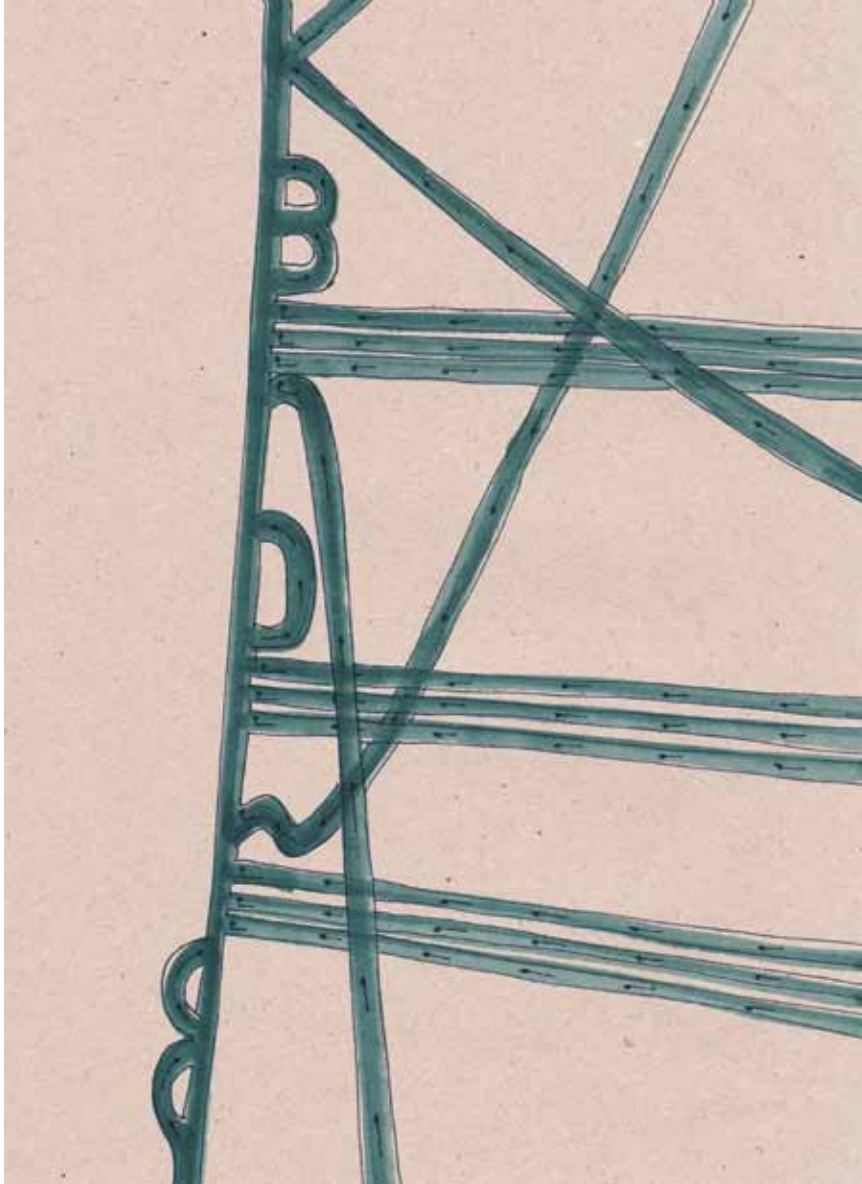
van Jezus Christus aanduidt met 'de Weg' of als 'aanhangers van de Weg'. Maar is zo'n benaming niet tamelijk exclusief, alsof dit de enige ware weg zou zijn? Was dit het zelfbeeld van de messiasbelijdende Joden, afkomstig uit de gemeente van Jeruzalem? Waarom betitelden zij zichzelf als een unieke richting?

Pas in Antiochië wordt de naam 'christenen' gebruikt (Grieks: *christianoï*, dus 'Christus-mensen', Handelingen 11:26b). Maar dat was allereerst een etiket dat de gelovigen door buitenstaanders opgeplakt kregen. Zelf noemden ze zich toen nog 'de Weg'.

Opschudding

'De Weg' is dus de beginnende Jezusbeweging. Via teksten uit Handelingen laat zich de route van die begintijd traceren. Dat geeft inzicht in de identiteit van het christendom en inspiratie voor christenen die hun weg zoeken in de huidige tijd. De eerste sporen van 'de Weg' vinden we in de omgeving van Damascus. 'Intussen bedreigde Saulus de leerlingen van de Heer nog steeds met de dood. Hij ging naar de hogepriester met het verzoek hem aanbevelingsbrieven mee te geven voor de synagogen in Damascus, opdat hij de aanhangers van **de Weg** die hij daar zou aantreffen, mannen zowel als vrouwen, gevangen kon nemen en kon meevoeren naar Jeruzalem' (Handelingen 9:1-2).

Wanneer Paulus later zelf een aanhanger is geworden en hier voor het Sanhedrin

'Ik ben de weg.'

op terugkijkt, verklaart hij: 'Ik heb de aanhangers van **de Weg** tot de dood toe vervolgd' (Handelingen 22:4).

Bij de Joodse autoriteiten in Jeruzalem is de groep welbekend, wat blijkt als Paulus zich moet verantwoorden voor de Romeinse procurator. 'Maar wel wil ik hier verklaren dat ik overeenkomstig **de Weg**, die zij [mijn aanklagers uit Jeruzalem] een sekte noemen, de God van onze voorouders dien en dat ik geloof in alles wat in de Wet en de Profeten geschreven staat' (Handelingen 24:14).

De term 'sekte' duidt op een partij binnen het jodendom, zoals de Farizeeën, de Sadduceeën en de Essenen. Paulus laat echter merken dat 'de Weg' naar zijn overtuiging niet de zoveelste richting is naast andere partijen, maar de enige legitieme manier om de God van Israël te vereren. Aan-

hangers ervan willen heel het volk Israël in beweging brengen en in diezelfde beweging ook gelovigen uit de niet-Joodse volken meenemen.

Ook aan het hof van de Romeinse procurator, in de garnizoensstad Caesarea, blijkt men op de hoogte te zijn van deze nieuwe beweging en haar bijzondere naam. 'Felix, die goed bekend was met alles wat op **de Weg** betrekking had, verdaagde daarop de zitting' (Handelingen 24:22).

Omdat Felix getrouwd was met een Joodse vrouw, Drusilla, had hij zich via haar een beeld kunnen vormen van het geloof in Jezus de messias (Handelingen 24:24 en 23:22). En in zijn stad Caesarea vergaderde ten huize van Filippus, de evangelist, een joods-christelijke gemeente (Handelingen 8:40 en 21:8-14). Ook in militaire kringen daar zal het chris-

telijk geloof doorgedrongen zijn, nadat centurio Cornelius zich samen met zijn huisgenoten had laten dopen (Handelingen 10:1-48).

Zelfs tot aan de wereldstad Efeze loopt 'de Weg' door, wanneer Apollos door het echtpaar Priscilla en Aquila nader wordt geïnformeerd over het geloof van messiasbelijdende Joden. 'Hij [Apollos] had onderricht gekregen in **de Weg van de Heer** en verkondigde geestdriftig de leer over Jezus, die hij zorgvuldig uiteenzette, ook al was hij alleen bekend met de doop zoals Johannes die had verricht. In de synagoge begon hij nu vrijmoedig het woord te voeren. Toen Priscilla en Aquila hem hoorden, namen ze hem terzijde en legden hem uit wat **de Weg van God** precies inhield' (Handelingen 18:25-26).

Dit is de enige keer dat 'de Weg' een nadere bepaling krijgt: 'van de Heer' of 'van God'. Apollos wist welke weg de Heer op aarde was gegaan, het hele traject van Betlehem naar Golgota. Hij verkondigde dat allemaal geestdriftig en nauwkeurig. Toch kon het nog nauwkeuriger. Na de bekeringsdoop van Johannes, waarmee Apollos bekend was, is immers de doop in de naam van Jezus gekomen. Vandaar het aanvullende privéonderricht over de voortgang van Gods weg met Jezus, tot redding van Israël en de volken.

Wanneer de apostel Paulus in Efeze arriveert, bezoekt hij eerst drie maanden lang de synagoge om het koninkrijk te verkondigen. 'Maar toen sommigen zijn boodschap halsstarrig bleven afwijzen en **de Weg** bij iedereen belachelijk maakten, vertrok hij en nam de leerlingen met zich mee. Voortaan sprak hij dagelijks in de school van Tyrannus' (Handelingen 19:9). 'Omstreeks die tijd ontstond er grote opschudding naar aanleiding van **de Weg**' (Handelingen 19:23).

Paulus, die vroeger alle mogelijke middelen gebruikte om deze beweging onschadelijk te maken, timmert nu zelf flink aan 'de Weg'. Dan krijgt hij met afwijzende reacties te maken. Eerst bij zijn volksge-

noten in de synagoge, later onder alle Efeziërs in het stadion: 'De verering van onze grote godin Artemis loopt gevaar!' In deze situatie scheiden zich de wegen. Paulus 'zonderde de leerlingen af'. Samen met de andere volgelingen van Jezus Christus kiest de apostel een eigen weg door in Efeze een aparte leerschool te beginnen.

Way of life

Is de Jezusbeweging exclusief? De begintijd laat weliswaar een unieke weg zien, maar die route was vrij toegankelijk voor

iedereen. De enige voorwaarde om je bij deze beweging aan te sluiten: stel je vertrouwen op Jezus, de messias van Israël en de redder van de wereld.

Door zichzelf 'de Weg' te noemen, liet de Jezusbeweging een echo weerklinken van de profetie uit Jesaja: 'Hoor, een stem roept: "Baan voor de HEER een weg door de woestijn, effen in de wildernis een pad voor onze God"' (Jesaja 40:3, 57:14, 62:10). Jesaja riep op tot voorbereidende wegwerkzaamheden vanwege de komst van de Heer. Daarmee vond hij bijvoorbeeld gehoor bij de Qumrangemeenschap in de woestijn bij de Dode Zee. Door het bestuderen en praktiseren van de Thora dacht men de komst van de messias te bevorderen.

Johannes de Doper beschouwde zichzelf als vervulling van de Jesajaprofetie. Ik ben die stem, zei hij, letterlijk een roepende in de woestijn (Johannes 1:23). Alle evangelisten herkennen deze identificatie van Johannes met de stem uit Jesaja en vinden het belangrijk om dit te vermelden (zie Marcus 1:2-3; Matteüs 3:3; Lucas 3:4-6). Er klinkt een profetisch stemgeluid in de Jordaanvallei, bedoeld om een volksbeweging op gang te brengen vanwege de naderende komst van de messias, zodat Israël zich bekeert en laat onderdompelen in de Jordaan.

Johannes de Wegbereider had inmiddels zijn taak voltooid. Het pad was geëffend en de Heer was gekomen in de persoon van Jezus de messias, die de aangewezen weg bewandelde. Sterker nog, Hij is de weg, de waarheid en het leven, alleen via Hem komt men bij de Vader (Johannes 14:6). Jezus heeft die weg bij wijze van spreken opengesteld. En nadat zijn eigen levensweg doodliep, ontsloot de opstanding een vervolgtraject: een *way of life*, te bewandelen door zijn volgelingen.

De Jezusbeweging begon dus gewoon dit pad af te lopen. Het was een soort reisgezelschap, na Pinksteren vanuit Jeruzalem onderweg in de wereld om een vervolg te geven aan de weg die de Heer op aarde

was gegaan. Volgelingen van Jezus Christus konden zichzelf 'de Weg' noemen, omdat zij de richting aanhielden die Hij hun gewezen had. Ze kozen geen dwarsstraat, ze sloegen geen zijweggetjes in, maar ze volgden de doorgaande route in de richting van het koninkrijk.

» *De naam 'christenen' was allereerst een etiket dat de gelovigen door buitenstaanders opgeplakt kregen* <<

Voetspoor

Waarom werd die veelbetekenende naam op den duur niet meer gebruikt? Binnen de joodse gemeenschap (ook in de diaspora) hoorde men er nog het getuigenis van Jesaja in meeklinken, maar in de Grieks-Romeinse cultuur lag dat voor de meeste mensen anders. Zonder Bijbelse context miste zo'n algemene aanduiding de nodige zeggingskracht. Er zijn toch vele wegen die naar Rome leiden? Zodoende raakte deze zelfbenaming in onbruik. Dit wil echter niet zeggen dat 'de Weg' een onbruikbare term is geworden. Integendeel, wat de eerste gebruikers ermee wilden uitdrukken, geldt nog steeds: christenen volgen de weg van de Heer. Onze identiteit is verankerd in Jezus Christus. Hem navolgen betekent vrijmoedig verder gaan in het voetspoor dat Hij op aarde heeft achtergelaten (1 Petrus 2:21-22). Zo is de Jezusbeweging door de eeuwen heen onderweg naar het koninkrijk.

Rob van Houwelingen is hoogleraar Nieuwe Testament aan de Theologische Universiteit in Kampen en lid van de brede redactie van *OnderWeg*.

De weg van Henk van Rhee

'Alles achterlaten en maar zien wat er gebeurt'

tekst **Heleen Sytsma-van Loo**

Acht jaar lang zorgde Henk van Rhee (74) uit Nijkerk voor zijn zieke vrouw. Een jaar na haar overlijden in 2012 maakte hij een fietstocht naar het Spaanse bedevaartsoord Santiago de Compostella en een jaar later fietste hij naar Rome. 'Alles achterlaten en maar zien wat er onderweg gebeurt, dat maakt dat je ontzettend dicht bij God leeft.'

De periode van ziekte en aftakeling van zijn vrouw Tineke was intensief. Toen thuis wonen niet meer ging, werd ze in Leusden verzorgd. Dagelijks zocht Henk haar op. 15 kilometer fietsen enkele reis. Dat hield hem fit.

Hoewel het afscheid nemen daarvoor al was begonnen, was het overlijden van zijn levensgezellin een ingrijpende gebeurtenis. Om die te verwerken, koos hij ervoor om helemaal in zijn eentje de tocht naar Spanje te ondernemen. Tentje op de bagagedrager en elke dag maar zien waar hij de volgende nacht zou slapen. 'De eerste week dat ik onderweg was, heb ik veel gehuild', vertelt hij. 'Dat was heel heilzaam. Daarnaast kon ik enorm genieten. De mist over het landschap, de opkomende zon, de stilte, het alleen zijn: het gaf me allemaal een diepe vreugde.'

Iedereen is onderweg, maar ieders weg is anders. Twee mensen vertellen over hun bijzondere levensweg. Op pagina 33 vindt u het tweede verhaal.

Juist door de tocht alleen te ondernemen, werd Henk erg geholpen bij het verwerken van zijn verlies. 'Je plaatst jezelf daarmee in een situatie waarin je wel contact met anderen móet zoeken. Dat maakte het zo ontzettend leuk.'

Als einddoel koos hij bewust het pelgrimsoord, waar hij altijd al eens naartoe had willen gaan. 'Wekenlang liet ik alles achter en was ik helemaal op mezelf aangewezen. Dan komt het aan op moed en vertrouwen, zeker op moeilijke momenten, bijvoorbeeld als het niet lukt om een slaapplaats te vinden. Ik fietste zo'n 90 à 100 kilometer op een dag en voelde me dicht bij de Heer. Het werkte louterend.' Een bijzonder moment was toen hij aankwam bij het Croix de Fer, een monumentaal kruis in de Pyreneeën, op de route naar Santiago. Van huis had hij een steentje meegenomen waar hij 'Tineke' op had geschreven. Hij heeft het daar achtergelaten. 'Dat was een moment van bezinning. Mijn overleden vrouw is tijdens die reis heel dicht bij me geweest.'

Henk noemt de tocht naar Santiago een pelgrimage. De tocht naar Rome deed hij voor zijn plezier.

Ook aan die reis heeft hij fijne herinneringen, ook toen zijn er mooie dingen gebeurd. 'Ik ben lid van een vereniging van fietsers en wandelaars. Rome wordt door velen gezien als een bedevaartsoord. Zelf heb ik daar niets mee, maar het moment dat mij door een priester in de Friezenkerk in Rome een oorkonde werd overhandigd

Bij het Croix de Fer in de Pyreneeën liet Henk een steentje achter dat hij van huis meegenomen had en waar hij de naam van zijn vrouw op had geschreven.

omdat ik de tocht had volbracht, zal ik toch niet snel vergeten.'

Op de terugweg uit Italië, via Corsica en Marseille, moest hij zijn fietstocht wegens rugklachten afbreken. Inmiddels is hij aan een hernia geopereerd. 'Als God het me geeft, fiets ik nog één keer naar Santiago, omdat het zo mooi is geweest.'

Heleen Sytsma-van Loo is neerlandicus en redacteur van *OnderWeg*.

“De kerk moet bijdragen
aan de maatschappij, zo is de
kerk bedoeld”

JIMMY MELLADO

KOM NAAR HET VOORGANGERSSEMINAR

KWETSBAARHEID

de kracht van de kerk

BINNEN EN BUITEN DE KERKMUREN NEEMT DE NOOD VAN MENSEN TOE. DE VRAAG LEEFT: WAT HEBBEN KWETS- BAARHEID EN GEBROKENHEID TE MAKEN MET DE ROEPING VAN DE KERK?

HANS MAAT: “De kerk doet niet aan liefdadigheid, maar brengt gerechtigheid. Gods ontferming is haar bewogenheid geworden. Als het hart van God in ons klopt, dan zijn wij één met Christus en met God. Voorgangers dienen te leven met het gebroken hart van God. Zij zien de wereld op zijn kop, zij zien het koninkrijk. Zij zien de wereld zoals Jezus. Daarom vertegenwoordigen zij niet langer

een aquarium, maar gaan zij moedig voor de gelovigen uit.”

JOS DOUMA: “De kerk is geroepen om in deze wereld Gods koninkrijk te laten zien. Dat koninkrijk wordt ervaarbaar in vergeving, genezing en bevrijding. Dat maakt de kerk één van de weinige plekken in deze wereld waar kwetsbaarheid omhelsd wordt. Je hoeft zelf niet sterk te zijn, maar leert de kracht van het Evangelie: God die in Jezus zichzelf kwetsbaar maakte. Tijdens het voorgangersseminar vind je inspiratie om juist het zwakke en kwetsbare van deze wereld te omhelzen. Juist daarin ontmoeten we Jezus.”

AANSLUITEND LEIDERSCHAPSEMINAR

Aansluitend aan het voorgangersseminar vindt 's avonds het Compassion leider-

schapsseminar plaats met sprekers als Ben Tiggelaar, Jimmy Mellado en Jan van Setten. Dit seminar gaat vooral over persoonlijke leiderschapontwikkeling. Voor deelnemers van het middagprogramma is deelname aan het leiderschapsseminar kosteloos.

12 FEBRUARI 2015

13.00 – 16.30 UUR

'De Schuilplaats', Ede

VOOR MEER INFO EN RESERVEREN:

www.compassion.nl/

voorgangersseminar

**TOEGANG
GRATIS**

**SANTIAGO 'JIMMY'
MELLADO**
CEO Compassion
International

**JOOP
GANKEMA**
Directeur Stichting
Opwekking

**JOS
DOUMA**
Predikant, auteur,
spreker en docent

HANS MAAT
Directeur
Evangelisch
Werkverband

**KEES
KRAAYENOORD**
Voorganger, zanger en
muzikant

GEEF
asielzoekers **EEN**
HARTELIJK
WELKOM

Duizenden vluchtelingen komen naar ons land en missen hun vertrouwde leven. De meesten zouden graag in contact komen met een Nederlander.
Doe mee of steun ons werk!

gave
gevlucht, gezien, geliefd

IBAN NL85 INGB 0006 9900 56 www.gave.nl • 0341-460328

dixit stem-uitspraak- en presentatietraining

Wilt u uw boodschap helderder, gemakkelijker en meer ontspannen overbrengen? Kom dan Dixit! Nynke Duijzer-Algra is logopedist en coach met tien jaar ervaring in het trainen van kerkelijke sprekers.

Een goede boodschap verdient een goede spreker.
www.dixit.info | nynke@dixit.info | 06 55803848

weerheim
Revalidatie Techniek

Verkoop Verhuur
Nieuw & Gebruikt

Groot assortiment

Sta-op en relax-stoelen Hoog-laag bedden: Drie en vierwielers:

Wij leveren en repareren hulpmiddelen
Ook kunnen wij op maat produceren of aanpassen
Laat u deskundig voorlichten. Vraag vrijblijvend inlichtingen.
Desgewenst demonstratie aan huis
Showroom Stationsweg 183 3771 VG Barneveld Tel.0342-412 763
www.weerheim.org Rijswijk-Delft Tel. 015-2123046

Stichting Steun Gereformeerde Kerken in Frankrijk

www.ssgkf.nl

helpt u mee?

Uw gift is van harte welkom op rekeningnummer
NL19INGB0000215697 t.n.v. penningmeester SSGKF

Heuvelrug Grafgedenktekens

Johan Zandee
Pr. Hendrikweg 48, Doorn. tel. 06.53.367564

Specialist in het leveren en plaatsen van grafgedenktekens in natuursteen, glas en andere duurzame materialen.

In alle rust bij U thuis in Uw eigen vertrouwde omgeving zoeken wij samen met U welke gedenkteken past bij Uw wensen

Werkgebied: Provincie Utrecht, Gelderland, Flevoland en Zuid-Holland

www.heuvelrug-grafgedenktekens.nl

nederlandsdagblad
CHRISTELIJK BETROKKEN

Nu 2 weken gratis!

Maak nu gratis kennis met het Nederlands Dagblad. Natuurlijk heb je die 2 weken ook voor niks toegang tot onze website, het archief, de digitale editie en de app.

Ga naar nd.nl/2weken of bel 0342 411711

nd[©] CHRISTELIJK BETROKKEN

Als we slapen

Er zijn tijden geweest dat ik goede voornemens maakte voor het nieuwe jaar. Bijvoorbeeld: dit jaar ga ik minder doen en wat ik doe met meer aandacht. Vorig jaar besloot ik juist me niets voor te nemen. Er kwam beide keren weinig van terecht.

Te snel

Ik leef te snel. De losse eindjes van onafgemaakte taken, onuitgedachte levensplannen, onuitgesproken liefdeswoorden verwarren mij, zodat ik struikel, neerval, opsta en weer verder leef en steeds te gulzig slurp van de geschonken dagen, dronken word van al het moeten en zo lallend vallen laat ondoordacht gesproken woorden.

tekst **Jeannette Westerkamp** beeld **Designpics / 123rf.com**

Als de HEER het huis niet bouwt, vergeefs zwoegen de bouwers.
Als de HEER de stad niet bewaakt, vergeefs doet de wachter zijn ronde.
Vergeefs is het dat je vroeg opstaat, je laat te ruste legt,
je aftobt voor wat brood – Hij geeft het zijn lieveling in de slaap.

Psalm 127:1-2

De psalmdichter vertelt dat God het ons geeft als wij slapen. Of, zo kun je het ook vertalen, dat God het ons geeft te slapen. Dus als ik rust neem, dan dragen mijn bezigheden vrucht? Is het daarom elke week sabbat? De psalmdichter merkt op dat alles wat we zonder God doen op niets uitloopt. Dat is nogal wat. Waar bouwen we aan? Ik bouw aan woorden, om mensen God te laten zien. Ik bouw aan relaties. Ik bouw aan mezelf. Ik heb ook veel dat me lief is dat ik wil bewaken. Ik moet de hele dag keuzes maken: dit wel, dat niet. En ik bid vaak: 'Heer, zegen het werk van mijn handen!' Ben ik ook een zegen voor het werk dat God doet? Misschien is dat niet eens iets anders. Maar het begint wel aan de andere kant. Ik zal van tijd tot tijd stil moeten staan en kijken, luisteren, afwachten. Mezelf afstemmen op de stem van God. Geven van mijn kostbare tijd, waar de God van de eeuwigheid vaak niet zo veel rekening mee lijkt te houden.

Wonder

Toen de psalm mij tot de orde had geroepen ging ik ermee naar de vrouwengevangenis. Het leuke daar is dat mensen niet vriendelijk glimlachen bij een grappige opmerking in de preek, nee, ze lachen hardop en geven commentaar. Toen ik het had over 'je vergeefs aftobben' moest ik even stoppen vanwege alle hilariteit. Ja, dat kenden ze. En jezelf verdedigen en beveiligen, hahaha, ja dat

was ook bekend. Maar zou God ook iets bouwen en bewaken voor hén? Het werd stil. En slapen? De meesten doen geen oog dicht in een gevangenis, opgesloten met zo veel vreselijke herinneringen. Hoe werkt dat? De psalm noemt dan het voorbeeld van kinderen. Je krijgt ze, helemaal af. Of je krijgt ze niet. Maar zelf maken kun je ze niet. Vervolgens ben je dag en nacht bezig ze te helpen om te worden wie ze zijn. Er kan van alles verkeerd gaan. Ouders zijn is hard werken: opvoeden, stimuleren, beschermen. En vooral opletten: wat zit erin? Wat mag ik aanmoedigen, waar moet ik grenzen stellen? En dan opeens zijn ze volwassen en je kijkt

naar ze en denkt: is dat uit mij voortgekomen? Wat een wonder!

Jeannette Westerkamp is parttime justitiepredikant namens de NGK Houten.

Woordzoeker

In deze Bijbelstudierubriek komt elke keer een kort Bijbelgedeelte voor het voetlicht, waarbij de lezer wordt meegenomen in de verwondering over Gods Woord en een link wordt gelegd naar de praktijk van het geloofsleven.

Om aan het begin van het jaar je leefwijze weer even te checken helpt het misschien om deze psalm eens naar jezelf toe te vertalen, zoals een meisje van zestien in een jeugdinstelling dat deed met Psalm 131:

1. Vader in de hemel,
ik wil niet denken dat ik beter ben dan anderen
ik wil niet denken dat ik alles kan.
2. Ik probeer niet iemand te zijn die ik niet ben
ik wil zijn wie U mij hebt gemaakt.

Ik luister naar U. Ik ben weer gaan bidden
zo ben ik rustig geworden.
Net als ik vroeger bij mijn pleegmoeder in de armen lag
zo ga ik nu in uw armen liggen.

3. Mensen, vertrouw op de Vader in de hemel
of je nu vast zit of vrij bent.

Ontdek de drive van jongeren

Motivatie komt niet uit een potje

Hoe krijg je jongeren in beweging? Het valt soms niet mee om jongeren te motiveren, en al helemaal niet voor iets waarvan ze het nut nog niet inzien. Motivatie kunnen we niet afdwingen. De kunst is om jongeren op zo'n manier te begeleiden en te inspireren dat ze uit zichzelf in beweging komen. In het boek *Motivatie binnenstebuiten* gaan de schrijvers op zoek naar de werking van motivatie bij jongeren. Dit boek geeft meer dan honderd concrete tips om jongeren te helpen hun motivatie te ontdekken en geeft een scherp beeld van de huidige jongerenwereld. www.youngworks.nl/motivatie

tekst **Anko Oussoren, adviseur Praktijkcentrum van de GKv; Karen Scheele-van Ooijen, jeugdwerkadviseur Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk (NGJ)**

Als jeugdwerkers willen we dat jongeren gemotiveerd zijn om mee te draaien in het jeugdwerk. Hierbij speelt de cognitieve ontwikkeling een belangrijke rol. Een tijd is gedacht dat de hersenen van de jongeren nog niet volledig ontwikkeld zijn en dat dit kan leiden tot een gebrek aan motivatie. Uit recent onderzoek blijkt echter dat het puberbrein niet onrijp is, maar flexibel. Het flexibele brein zorgt ervoor dat jongeren snel schakelen en allerlei prikkels en trends oppikken. Ze zijn tot veel in staat, maar het hangt af

is het belangrijk dat taken niet te moeilijk zijn (leidt tot stress) en niet te makkelijk (leidt tot verveling). Het is de kunst om hier tussenin te gaan zitten. Dit wordt *flow* genoemd. We kunnen hierin leren van de game-industrie. Een goede computergame is zo ontwikkeld dat er voldoende uitdaging in zit om hindernissen aan te pakken, gecombineerd met geloof in succes. Jane McGonigal schrijft in haar boek *Beter dan echt* dat gamers hoopvolle individuen zijn, omdat ze in staat zijn om de wereld te veranderen. Het enige probleem is dat ze geloven dat ze dit alleen maar kunnen in de virtuele wereld. Daag jongeren daarom in de 'echte' wereld uit op een niveau dat ze nog niet beheersen.

>> Ik kan het, ik kan het zelf, ik hoor erbij <<

van de context of jongeren gemotiveerd zijn. Jongeren hebben een natuurlijke, aangeboren (niet aangeleerde!) neiging om bezig te zijn met dingen die ze interessant vinden en om te zoeken naar verbindingen tussen zichzelf en de wereld. Hierbij zijn drie basisbehoeften noodzakelijk: competentie, autonomie en verbondenheid. Deze drie werken we wat verder uit.

Competentie

Om gemotiveerd te zijn is het belangrijk dat jongeren nieuwe dingen leren op een creatieve manier. Dit vraagt om opdrachten die interessant en uitdagend zijn. Daarbij

Autonomie

Jongeren willen ruimte om te experimenteren en om zelf keuzes te maken. Dat is in het jeugdwerk vaak lastig, omdat we van tevoren uitgedacht hebben wat en hoe we iets willen overbrengen. Daar valt iets voor te zeggen: jongeren moeten eerst met iets kennismaken voordat ze zelf ontdekken hoe leuk en nuttig het is. Deze vorm werkt echter veelal dwingend en demotiverend. Jeugdwerkers zouden daarom vanuit hun eigen passie en talenten moeten aansluiten bij de belevingswereld van de jongeren en niet strikt een vast programma volgen. Juist de motivatie van de jeugdwerkers zelf kan jongeren stimuleren en motiveren. Dit kan echter niet zonder structuur en begrenzing. Bied daarom een structuur

beeld Lisa Young / 123rf.com

>> Jongeren willen erbij horen, hun drijfveren zijn niet statisch <<

waarin je de jongeren ondersteunt om zelf keuzes te maken, waarbij je rekening houdt met de ontwikkeling van de jongeren en hun eigen verantwoordelijkheid stimuleert.

Verbondenheid

Jongeren willen onderdeel zijn van iets dat groter is dan zichzelf. Jongeren doen vaak dingen omdat ze ergens bij willen horen. De stress van er niet bij horen is groot. De uitdaging voor jeugdwerkers is het zoeken naar een vorm van jeugdwerk waarin jongeren zichzelf kunnen zijn en tegelijk verbonden kunnen zijn. Naast de relaties van jongeren onderling is de relatie van de jeugdwerker met de jongeren cruciaal. Die relatie geeft ruimte aan de interesses van

de jongeren en maakt de jongeren tegelijk meer bereid om zich in te zetten. Geef als jeugdwerker bewust aandacht aan de verhalen die leven bij jongeren en realiseer je dat je als jeugdwerker een rolmodel vervult.

Kort samengevat: de drive van jongeren wordt bepaald door: ik kan het, ik kan het zelf en ik hoor erbij. Cruciaal zijn de vragen: wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik? Het gaat om de drive om dingen te doen, om je in te spannen en door te zetten en tegenslagen te overwinnen. Daarbij moeten we oppassen dat we niet onze eigen overtuigingen en motivaties opleggen, al kunnen we deze wel aandragen en de jongeren zo stimuleren.

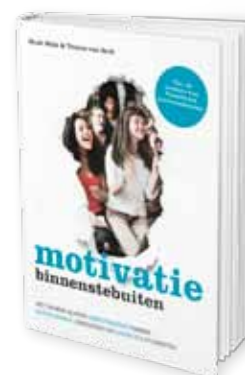
Media

Lezen: *Motivatie binnenstebuiten*

– Huub Nelis en Yvonne van Sark

Kijken: 'Everything' – Lifehouse <https://www.youtube.com/watch?v=KedgZfzWREI>

Lezen: *Beter dan echt. Hoe games ons gelukkiger, slimmer en sociaal maken* – Jane McGonigal

Tips

Enkele concrete tips voor het zoeken van 'de drive van jongeren':

Gamification: Dit is het gebruik van gamedesign en gamemechanismes in het echte (niet-virtuele) leven. Bekijk de website van Your Story The Game (www.ystg.org) voor meer informatie. Zij hebben nagedacht over een reality-game die goed te gebruiken is voor bijvoorbeeld discipelschap van jongeren.

Storytelling: Marketingmensen zijn zich maar al te bewust van de kracht van verhalen. We kunnen leren van verhalen van

een ander en het vertellen van verhalen heeft een verbindend effect. Nodig eens gemeenteleden van allerlei leeftijden uit die hun eigen verhaal willen vertellen. Zorg dat er ruimte is voor vragen, zodat jongeren kunnen experimenteren met het vormen van hun mening.

Ga op pad: Een andere manier om jongeren te laten experimenteren is gewoon op pad gaan. Ga op bezoek bij mensen met verschillende achtergronden. Laat jongeren zelf aangeven wat ze interessant vinden en zouden willen onderzoeken.

Agenda

17 januari 2015: Prayernight. Kijk op welke locaties er al een prayernight door jongeren georganiseerd wordt. Of misschien wil een groep uit jouw eigen gemeente dit doen?

www.prayernight.nl

23-24 januari 2015: Jeugdleidersconferentie in Lunteren. www.jeugdleidersconferentie.nl

Trainingstour YfC, kijk op www.yfc.nl voor datums en locaties.

Laat zien dat je christen bent

tekst **Hans-Jan Roosenbrand**
beeld **William Perugini / 123rf.com**

Vlak voor de zomer werd ik door een collega uitgedaagd om, net als hij, een boordje te dragen. In andere landen is dat vrij gebruikelijk. In Duitsland bijvoorbeeld dragen Lutherse pfarers vaak een boordje en in Engeland dragen anglicaanse geestelijken iets vergelijkbaars. In Nederland wordt het dragen van zo'n boordje echter vooral in verband gebracht met rooms-katholieke priesters.

In eerste instantie leek het me daarom niet de moeite waard om zoiets serieus te overwegen. Maar toen ik er later nog eens over nadacht, ging ik daar anders over denken. De kerk wordt in onze samenleving steeds minder zichtbaar, zo redeneerde ik. Natuurlijk zijn onze kerkgebouwen (vaak) wel herkenbaar als ontmoetingsplaatsen voor christenen, maar hoe zit dat met de mensen? Zou het niet mooi zijn als ik als voorganger

ook herkenbaar ben naar buiten toe?

Zo gezegd, zo gedaan. Via een Duitse website bestelde ik mijn eerste polo-met-boordkraag. De eerste dagen dat ik rondliep in mijn nieuwe 'uniform' waren behoorlijk wennen, dat moet gezegd. Dat komt vooral doordat ik me realiseerde dat ik niet meer 'anoniem' over straat kon. Het dragen van een boordje betekent in veel gevallen: uit de kast komen als dominee. Het doet niet alleen iets met de mensen die jou zien, maar vooral met hoe jij jezelf laat zien.

>> Natuurlijk zijn onze kerkgebouwen herkenbaar, maar hoe zit dat met de mensen? <<

Hoe laat je zien en merken dat je christen bent op de werkplek?

Je bent je veel bewuster van je eigen houding en de boodschap die je daardoor uitstraalt. Oké, mensen zien dat je een kerkelijke ambtsdrager bent. Maar gaat dat dan ook gepaard met een hartelijke groet en werkelijke aandacht, interesse (en tijd) voor de verhalen die mensen bij je kwijt willen, juist omdat ze zien dat je 'van de kerk' bent?

Universeel herkenbaar

Waar ik een beetje bang voor was (negatieve reacties), gebeurde niet of nauwelijks. Een enkeling vraagt ernaar of vindt het vreemd. Maar in veruit de meeste gevallen werkt het drempelverlagend in de ontmoeting met niet-christenen. Bij gemeenteleden en andere christenen is dat soms anders. Sommigen vinden het raar of associëren het uitsluitend met de Rooms-Katholieke Kerk.

Huisvrouwkje

Onze buurman noemt mij regelmatig 'huisvrouwkje'. Zo kan hij me begroeten als hij in pak met laptop langs onze keuken loopt: 'Ha huisvrouwkje, hoe gaat het?' Sinds een jaar zijn we zijn burens in Leidsche Rijn, waar overdag de parkeerplaatsen leeg en de huizen verlaten zijn. Vader en moeder werken en de kinderen zitten op school of in het kinderdagverblijf. Mijn auto staat er vaak wel, als enige, en ik ben thuis.

Toen de buurman mij voor het eerst 'huisvrouwkje' noemde, voelde ik een diep gevoel van ontstemming in me opkomen. Het was tijdens een glaasje fris aan onze picknicktafel, we hadden het over de financiële onafhankelijkheid van mannen en vrouwen. Ik sprong in de verdediging. Realiseerde hij zich wel dat ook ik, vanuit huis met mijn tekstbureau, een heel aardige omzet kan draaien? Als *working mum* probeer ik werk en zorg op een ideale manier te combineren. Hoezo 'huisvrouwkje'?

>> Soms komen levenslesjes uit onverwachte hoek, van je buurman bijvoorbeeld <<

We ontlene graag onze identiteit aan het werk dat we doen, of aan de waardevolle positie die we in de kerk innemen. Blijkt dit uit onderzoek? Ook dat. Maar kijk gewoon eens eerlijk naar jezelf, dan kun je toch niet veel anders dan tot deze conclusie komen?

Van mij mag de 'kijk-mij-eens-mentaliteit' wel een paar onsjes minder, ook onder christenen. Wie ben ik en wie wil ik zijn? Het zijn oeroude vragen, die passen bij een gezonde ontwikkeling, maar we vergalopperen ons er flink aan. Vind je je ware identiteit in Christus, dan boeit je imago en je profielomschrijving op LinkedIn je stukken minder, geloof ik.

Soms komen levenslesjes uit onverwachte hoek, van je buurman bijvoorbeeld. Noemt hij mij nog weleens 'huisvrouwkje', dan probeer ik mijn vriendelijkste glimlach op te zetten en rustig verder te roeren in de familiepan met tomatensoep.

Esther Spiering-de Hek is moeder en tekstschrijver.

Daarom ben ik het boordje in de loop van de maanden wat functioneler gaan gebruiken: vooral bij gelegenheden waar ik herkenbaar wil zijn voor niet- of andersgelovigen. In de praktijk blijkt het vooral goed te werken op de interculturele avonden die wij als kerk in Delft regelmatig organiseren met en voor internationale studenten. Daar aanwezig zijn in uniform is uiterst efficiënt. Het boordje blijkt universeel herkend te worden en levert een veelvoud aan contacten en pastorale gesprekken op, vergeleken met eerdere avonden waarop ik me niet onderscheidde van de andere aanwezigen.

>> *Zeggen dat je een christen bent, gaat samen op met laten zien wat dat betekent* <<

Daad bij het woord

Tot zover mijn ervaringen als predikant en beroepschristen. Maar dit 'experiment' roept bij mij ook vragen op over de manier waarop ik herkenbaar ben, of juist niet, als ik geen boordje draag. Dat geldt voor iedere christen: hoe laat je zien en merken dat je christen bent, op de werkvloer, in de straat of bijvoorbeeld op de sportclub?

Een christen en manager van een groot bedrijf antwoordde mij onlangs iets moois toen ik hem vroeg hoe hij herkenbaar wilde zijn als christen in zijn werk. Hij zei: 'Als ik me ergens voorstel, zeg ik er altijd bij dat ik christen ben. Dan weten anderen ook waar ze me op aan kunnen spreken.' Dat vind ik mooi. Zeggen dat je een christen bent, gaat samen op met laten zien wat dat betekent. Dat lijkt me inderdaad de uitdaging: ervoor uitkomen dat je bij Jezus hoort én de daad bij dat woord voegen door te laten merken wat dat dan betekent. Je kwetsbaar opstellen bijvoorbeeld, door open te staan voor kritiek van anderen, én zoeken naar mogelijkheden om duidelijk te maken dat je dat doet omdat je een christen bent. Of tijd vrijmaken voor een collega of buur die duidelijk niet goed in z'n vel zit, én de kans grijpen om te vertellen waarom je dat doet. Jezus zegt daarover (Matteüs 10:32): 'Iedereen die Mij zal erkennen bij de mensen, zal ook Ik erkennen bij mijn Vader in de hemel.'

Hans-Jan Roosenbrand is predikant van de GKv Delft.

**Uw doel is toch dat uw boodschap helder,
duidelijk en, met passie overkomt en begrepen wordt?**

**Train u zelf om in 2 dagen
een goede spreker te worden!**

Ook voor predikanten en andere kerkelijk werkers

Informatie en aanmelden: www.sprekendpresenteren.nl

op locaties in heel Nederland | Piet van Meurs, trainer/coach

HOE WERKT HET

Knip deze bon uit en stuur hem ingevuld in een envelop zonder postzegel naar: CGMV, Antwoordnummer 1, 8000 VB Zwolle. Als jij zelf lid wordt, nemen we contact met je op voor aanvullende informatie. Geef je gegevens van je naaste door, dan nemen we contact op met hem of haar. Is hij of zij dan automatisch lid? Nee, daarvoor vragen we eerst toestemming.

ANTWOORDKAART

Naam	m / v
Adres	
Postcode	
Woonplaats	
Telefoon	
E-mailadres	

Ik word lid van CGMV Ik ben al lid van CGMV

Naam	m / v
Telefoon	
E-mailadres	

Leden van CGMV ervaren de meerwaarde van een vakorganisatie voor christenen, die je ondersteunt in je werk. Gun jezelf (en/of je naaste) ook een vakbond die opkomt voor de belangen van haar leden. Want hoe meer leden wij hebben, hoe meer we kunnen betekenen!

Word daarom lid, of geef gegevens van je naaste door. Je helpt niet alleen jezelf of je naaste dichtbij aan een christelijke vakorganisatie, maar ook een kansarm kind verder weg.

Samen met Compassion hebben wij een actie opgezet. Telkens als je contactgegevens aan ons doorgeeft, help je een kansarm kind met een inenting. Word jij, of je naaste, lid, dan ontvangt een arm gezin een geit. Hierdoor worden ze zelfredzaam.

Je wordt al lid van CGMV vanaf €8,25 per maand.

MEER INFO OVER DEZE ACTIE VIND JE OP GUNJENAASTECGMV.NL

GELOOFT U NOG?

dat ze een veilig
heenkomen vindt

Wereldwijd zijn 50 miljoen mensen op de vlucht voor oorlogsgeweld of natuurrampen. ZOA wil hoop bieden aan mensen in situaties die soms hopeloos lijken. Daarbij worden we gedreven door Jezus' uitspraak: 'alles wat u voor één van hen doet, doet u voor Mij.'

Help mee en geef een gift via www.zoa.nl.

ZOA.NL IBAN 550

ZOA
HULP | HOOP | HERSTEL

Gefeliciteerd!

Zowel de lezer als de redactie willen we hartelijk feliciteren met dit eerste nummer van **OnderWeg!** Evenals in het verleden blijven we u graag op de hoogte houden van interessante nieuwe uitgaven (zoals het boek **Cruciaal** hieronder). Uitgeverij Buijten & Schipperheijn

Nieuw!

Cruciaal

De verrassende betekenis van Jezus' kruisiging

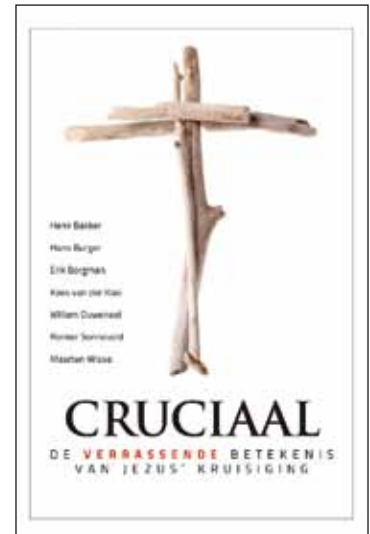
Een cruciaal moment: Jezus' kruisiging en opstanding. Alle gangbare ideeën over dood en leven, straf en vrijspraak, tijd en eeuwigheid worden op hun kop gezet.

Maar waarom moest Jezus zo sterven? Wat is de impact ervan voor ons nu? In **Cruciaal** geven zes auteurs woorden aan een gebeurtenis die even gruwelijk als vreugdevol is: **Henk Bakker, Erik Borgman, Hans Burger, Kees van der Kooi, Willem Ouweneel** en **Maarten Wisse**.

Elk zoomt in op een ander aspect van de kruisiging, zoals dat van de genoegdoening, maar ook dat van de bevrijding en de verlossing. Een prettig leesbaar boek, waardoor je je nog meer gaat verwonderen over het geheim van dit verbijsterende gebeuren.

Buijten & Schipperheijn Motief www.buijten.nl – in de boekwinkel – 112 pagina's, €13,50

Donatus verzekert vertrouwd

Donatus verzekert kerkgebouwen en wat daar bij hoort, zoals ruimtes voor kinderopvang, doopvonten, kanselbijbels en orgels. Donatus is een betrokken specialist. Klein genoeg om u persoonlijk van dienst te zijn. Groot genoeg om uw verzekeringsbelangen aan toe te vertrouwen. Samen met u zorgen we ervoor dat wat waardevol is, behouden blijft voor onze kinderen en hun kinderen en hun kinderen...

Donatus

Dé kerken- en monumentenverzekeraar

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700